

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hóra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékire.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Ünnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1903.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Egyetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyezred centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér soronként 40 fillér.

Vasárnap, Október 18.

Szomorú ünnep.

Az „Ujság” részére írta:
Sebess Dénes orsz. képviselő.

Kolozsvár, okt. 17.

Deák Ferenc emlékeztetést ünnepeltük ma. A magyar haza egyik legnagyobb jellemű, legönzetlenebb hazafisága fia sirhantja fölé rég oda tűzte a nemzet a halhatatlanság ciprus-ágát. És ma, mikor a végzet megdöbbentő következtetése születésének száz esztendő évfordulója napjára az ő legsajátosabb alkotásának tarthatatlanságát, erőtlenségét tárta fel a figyelő nemzet szeméi előtt, nem csodálunk annak hangsúlyozásával, hogy a mai ünnep az emlékeztetés olyan ünnepe volt, melyből keserűséget, a bátortalanságnak és erőtlenségnek érzetét merítettük.

Szomorú nem csak azért volt ez ünnep, mert hiányzott abból minden, mi egy hazafias szent ünnepélyt nemzetivé tesz, a lelkesedés, a tűz, a százazrek együtt ünneplése és együttérzése. Nem csak azért volt szomorú, mert a hideg őszi szél alig egy pár trikolort lengtetett, mert a közönség soha nem tapasztalt, csekély érdeklődést mutatott. Hanem szomorú volt azért, mert egy fényes elme alkotásának halotti torát ültük, mely alkotás a nemzetnek erősödést, pihenést volt hivatva nyújtani — de a mely a nemzeti haladás és fejlődés börtönévé vált a törpe utódok kezében.

Főlöleges ma a hatvanhetes alkotás hatásait fejtegetni. Ausztria és Magyarország között volt hivatalos közgazdasági és közigazgatási kapcsolat teremtési, mely állandó legyen és a mely mind két birodalom érdekeit megvédje. És ime a kiegyezési zavarok és küzdelmek hatodik évében vagyunk — anélkül, hogy a kiegyezést megkötni sikerült volna. Egész gazdasági életünk érzi a retentő helyzet hátrányait és a nagy mű nem nyújt módot és erőt a szabadulásra. Békét volt hivatva teremteni a két birodalom politikai életében és ime az osztrák gyűlölet soha nem tapasztalt fanatizmussal tör minden ellen a mi magyar Alkotmányt adott Ausztria széthúzó elemeinek és ime a cseh, a német, az olasz a világ három tája felé készül szakítani a százszentéves osztrák császárságot, mely alig ülheti majd meg jubileumát.

Koronás királyt adott ez ország — ki a feledés fátyolával jött és bocsánatot nyert a nemzettől. És ime Bécs városában nemzeti törekvéseink, önállóságunk torlasza gyanánt a hadur különleges felségjogait állítja fel és Deák Ferenc alkotásából veszi hozzá az alkotmányos formát.

Ünnepeljen a nemzet. Emlékezzék meg dicsérettel és meleg szívvél e nagy magyarról.

A jogtudományok hívatottabb elméje nem ült azóta miniszteri székekben. A magyar politikai szónoklat egyszerűségében színes és hatásos mivelője előtt minden idő szónokai hajtsák meg a zászlót. A hozzáférhetetlen szilárd jellem és vas akarat töltőn el szent hevülettel ifjat és öreget.

De ne ünnepeljétek ma alkotását, a hatvanhetes kiegyezést. Ne profonizáljátok az emlékeztet áhítatos zsolozsmáját vásári zajjal.

E kiegyezés ma nem az az al-

kotás, a minek Deák Ferenc azt szánta.

A hatalom szeretete, az önzés, a dicsvágy — mely egy nemzet életérdekénél nagyobb volt, Deák szellemét rég számúzta a törvény soraiból.

Deák a hazafiai erős vágyak, nemes törekvések, büszke öntudat várát gondolta a kiegyezésben megalkotottnak. A nemzeti önállóság és teljes függetlenség gondolata nem hiányzik ez alkotás soraiból. Egy nagy elme előre látása, óvatossága a törvény holt betűjéből nem csak megvédhető bástyát emelt ezeréves alkotmányunk és faji önállóságunk számára — de a nemzet gazdasági erejének fejlesztése teltetelével a nemzet-állam teljes kiépítésének adta meg lehetőségét.

Ott, hol kiegyenlíthetetlennek látszó ellentétek voltak az autokratia császári akarata és a nemzet alkotmányos jogai között, a hadügy körében, hol a szászári haderő — az erő a hatalom, a fegyverek ura vitatta a leigázott — agyonsanyargatott nemzettel szemben feltétlen jogait — ott sem mondott le soha Deák Ferenc. A kiegyezési törvény annyiszor idézett szakasza — mely a hadsereg vezérlet, vezénylet és belső szerveztet jogát a felségének tartotta fenn — alkotmányos uralkodónak tartotta fenn.

Deák alkotását halhatatlan kortársa Kossuth Lajos a gyáva lemondás és megadás bélégyével illette. Talán igen súlyos ítélet volt ez. Megérte azonban maga Deák Ferenc alkotásának erőtlenségét, elmagyarázását. A szomorú jövőbe tekintő szemei nem egyszer villogtak keserű haragtól élete utolsó idejében. „Nem így gondoltam, nem így akartam!”

Egy csalódott nagy szív, egy hazája sorsán igazán aggódó elme elkeseredése tört ki belőle gyakran. És a hideg sir borult rája. Mily retentő csalódás, mily megdöbbentően tragikus titok maradt ott örökre rejtve a lezárt szempillák mögött. Éreznie kellett utolsó óráiban, hogy tévedett.

Utódai a gyáva lemondás és elalkuvás útjára léptek. Darabonként csonkították, torzították el az ő tisztán átgondolt művét. Deák Ferenc alkotta a törvényt — de nem Deák Ferenc hajtották azt végre.

Ő bizott nemzete vezéreiben. Bizott azok előrelátó hazafiságában, szilárdságában, hajlithatlanságában. És ime a nagy próféta örökebe zsiárosok és szemfényvesztők léptek. Deák szellemét idézik ma? Az ő elvhűségéből és kitartásából akartok erőt meríteni? Ti, kik büns kezeli voltakot nagy hagyatékának, kik hűtlenül elsikkasztottátok azt, mit ő féltő kézzel ápolt két előretörő, ádázon rohamra induló akarat között — a nagy birodalmi eszme képviselője a császár és az ősi jogait vérel védő nemzet között.

Mit tettetek ez alkotással? Hát hitte-e azt Deák Ferenc valaha, hogy a kiegyezés harminchatodik esztendőjében a felett küzdenek a törvényhozás tényezői, — hogy a nemzetet nyelve, egyéniségének, önállóságának, létének ősalapja megilleti-e? — Hogy nincs-e e nyelv alárendelve autokratia császári akaratnak?

Az emlékeztetnek eme szomorú napján törhetetlen bizodalom-

mal hirdetjük, hogy a nemzet élet-ösztönét, a függetlenség forró vágyát nem fojthatja el semmi. Sem félre magyarázott törvény a törpe utódok kezében, sem véres erőszak az önkényuralom részéről. E nemzet élni akar és élni fog függetlenül és szabadon, — miként ősei éltek. Talán közel jövőben út az óra, — mely elszárt küzdelemre szólítja e nemzet minden fiát, hogy Deák Ferenc bomladozó alkotását teljesen megsemmisítse.

Andrássy Gyula intése.

Kolozsvár, okt. 17.

„Remélem, hogy a válság most már túl van a holt ponton és a békés kibontakozás lehetségessé válik, különösen, ha minden tényező teljes komolysággal és hazafisággal működik közre annak megvalósításán.”

Gróf Andrássy Gyula, az örökös miniszterelnökjelölt, a győzelem szervezője, de „erős kezű”, a magyar nyelv ellen demonstráló magyar ménás tette ezt a nyilatkozatot abban az igazán *juste milieu*-ben, a szabadelvűpártban, ahol a bős „tisztisek” és a „tapasztalatlan rókák” hónapok óta egymást licitálják, azon, hogy a nemzet nagy harcában hogyan nem kell résztvenni, hogy mégis *aliquid facere videatur*.

Ebben a nyilatkozatban van intés és van fenyegetés, van reményvetés és mégis reményesség, van magyar szó és mégisincs nyílt értelem. Nem tudjuk, hogy a szabadelvűpárt hogyan fogadja ezt a nyilatkozatot; de hiszen az országra nézve az ügy körülbelül mellékes. Mert hiszen a szabadelvűpárt ennek az egész hosszú, hosszú válságnak a folyamán nem beszélt úgy, ahogy gondolkodott, nem tett úgy, ahogy beszélt, amit ma beszélt, annak holnap ellenkezőjét tette s a mit ma tett, azt holnap visszavonta.

Nem foglalkozunk tehát ezekkel a szavakkal, mint a szabadelvűpárt, nem is úgy, mint amilyen céllal azokat Andrássy gróf világra bocsátotta, hanem úgy, mint azokat értelmeznünk lehet és kell. Foglalkozni pedig érdemes ezekkel a szavakkal, mert hiszen Andrássy a válság folyamán testben és lélekben mindig a bécsiéket volt, tanácsokat adott, parancsokat vett és utasításokat teljesített.

Tehát: a „válság most már túl van a holt ponton.” Ezt ugyan nem szabad másértelmezni, minthogy a király, aki a magyar törvényeket másként magyarázta, mint a magyar törvényhozás, a magyar alkotmányt az osztrák tanácsosok által eléje tartott kicsinyítő szemüvegben át nézte s a magyar nemzet jogos katonai követeléseit a legfőbb hadur magas paripájáról nézte le, aki mindennél fogva „holt ponton” juttatta a válságot, most megváltozott. Ennek úgy kell lennie, mert a királynak végre is be kellett látnia, hogy ez a válság a „holt pont”-ról nagyon is eleven életre kelhetne, ha nem igyekezik végre ar a az álláspontra helyezkedni, melyen a nemzet van.

Majd tovább: „a békés kibontakozás lehetségessé válik.” De hát lehetett íté csak egy pillanattig is másról szó, mint békés kibontakozásról. Próbálnánk meg harcias kibontakozást. Hiszen a harcias eszközöknek leggyöngébbike is a kibontakozásból olyan végtelen Cszszegabályodást hozna létre, melyben a királynak már koronázási esküjével, az abban megvadásra bizott alkotmánnyal, az uralkodása alatt álló egész országgal kellene szemben állnia és föltétlenül elbuknia, mert hiszen ez az ország el nem bukhatik. Mert ez az ország megért már olyan törekvéseket uralkodói részéről, melyek konfliktusba hozták azokkal és mégis óspségben maradt; de I. Ferenc József csak egyszer akarta Magyarországot osztrák tartományná tenni, és akkor is ő volt kénytelen bocsánatkérő jobbját a magyar nemzet felé nyújtani. Tehát a kibontakozás egészen természetesen csakis békés lehet.

„Különösen, ha minden tényező teljes komolysággal és hazafisággal működik közre annak megvalósításán.” Andrássy gróf — pedig aligha ezt akarta — ezek által a szavak által nyilván kegyvesztetté lesz a bécsi udvarnál. Mert ez az intés nem szólhat másnak, mint a királynak. Mert hiszen a másik tényező, a nemzet ugyancsak komolyan vette a dolgot eddig is és a nemzetet ugyancsak nem kell Andrássy Gyulának hazafiságra intenie.

Ezt az intést Andrássy csak a királyhoz intézheti, mert ha maga Andrássy ko-

molyan gondolkodik és hazafisan érez, akkor nem gondolhatja, de nem is akarhatja, hogy ez a nemzet nasravágódott lojalitással aranytálcán nyújtja oda alkotmányos biztositékát, amelyivel és amelyért élt és küzdött eddig. Ha Andrássy jobban ösmeri nemzetét, mint a királyt, akkor csakis erre gondolhatott. Ha pedig a királyt jobban ösmeri, mint a magyar nemzetet, akkor ez intés — nekünk megint csak nem szólhatott. Mert bizony-bizony a királynak sokkal komolyabb érdeke békében maradnia nemzetével s a nemzet meg hazafiságot ugyan nem mehet tanulni senkitől sem.

Mi ránk tehát két lett volna, ha Andrássy intését pazarolta volna. Mert mi most is törvénykönyvünkre tűtünk, mondván — ez a *mi alkotmányunk*. De Chlopyban megint — mint 1857-ben Albrecht főherceg — a kardjukra ütöttek, mondván: — *Das ist meine Verfassung!* Mi most sem mondunk mást, mint amit a *pragmatica sanctio* és az 1867. XII. kimondanak, hogy: ez az ország önálló, semmi más országnak alávetve nincs, minden ügye fölött maga határoz. De a hadparancs ma is az 1849. március 4-i olmtúzi manifestum alapján olyan nagy munkára vállalkozik, mely se egyesült se nem egyesült erővel soha se fog sikerülni.

Szívünköl kívánjuk hát, hogy az Andrássy Gyula intése ne hangozzék el pusztába kiáltó szöként. Br.

Deák Ferenc ünnepélyek.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, okt. 17.

Deák Ferenc születésének századik évfordulója alkalmával kegyeletes ünnepélyek folytak le a tegnapi Kolozsváron. A középületek lobogó díszit öltöttek, az iskolákban szünedtek az előadások, a templomokban pedig ünnepi istentiszteleteket tartottak. A tegnapi ünnepségekről a következő részletes tudósítást hozzuk:

Istentiszteletek.

Deák Ferenc születésnapjának századik évfordulója alkalmából tegnap délelőtt 10 órakor a kolozsvári róm. kath. főplébánia-templomban ünnepélyes hálaadó isteni tisztelet tartott, melyen a misét, nagy papi segédlettel Bíró Béla apátplébános mondta. A misén a belvárosi leányiskola tanítónői és növendékei testületileg vettek részt s rajtuk kívül nagyszámú ájtatoskodó közönség jelent meg.

Az izraelita templomban is volt istentisztelet. A nagy számban összegyűlt hívek a Hymnust énekeltek el, azután dr. Eizler Mátyás főrabbi, egyetemi magántanár tartott magas rúptú ünnepi beszédet.

Az ev. ref. kollegium ünnepe.

A kolozsvári ev. ref. kollegium tanári kara és ifjúsága szép ünnepel ülte meg a haza bölcsének emlékeztetét, a kollegium-tornatermében. Az ünnepély, melyen nagy közönség vett részt délelőtt 10 órakor kezdődött. Az ifjúsági dalkör a „Hymnuszt” énekelte. Azután dr. Török István igazgató mondott nagyhatású emlékbeszédet, majd Szathmáry István VII. o. tanuló szavalta el Tóth Kálmán: „Deák Ferenc emlékeztetése” című költeményét. A szép ünnepet az ifjúság a szótart elénekklésével fejezte be.

Az állami tanítóképző ünnepe.

A kolozsvári áll. tanítóképző-intézet Deák ünnepének programja a következő volt: 1. Hymnuszt. Éneklé az ifj. dalkör. 2. Ünnepi beszéd. Mondja Gerencsér István tanár. 3. Fohász. Éneklé az ifj. dalkör. 4. Deák Ferenc halálára. írta: Csepreghy Ferenc, szavalta: Győrfi Géza IV. év. n. 5. Felolvasás. Vrranai Kálmántól. 6. Szózat. Énekelte az ifj. dalkör.

Az unitárius kollegium ünnepe.

A kolozsvári unitárius kollegium ünnepe délelőtt 8 órakor kezdődött. Emlékbeszédet mondott a tanári kar részéről Kovács János tanár. A hazafias szellemben, mély tudással megirt beszédet percekig tartó taps és éljenzés követte. Az ifjúság részéről emlékbeszédet mondott Abrudbányai Ede VIII. szavalt Kozma György VII. oszt. tanuló. Közben zenedarabokat játszott az ifj. „Apolló”-kör. Az ünnepet az ifjúsági dalárda a Hymnus elénekklésével zárta be.

A vármegye ünnepe.

Az összes lefolyt ünnepélyek közül, messzi kiemelkedik Kolozsvármegye ünnepe,

melyre a törvényhatósági bizottság számos tagja, a város, az egyetem és a katonaság részéről a honvédség és a közös hadsereg küldöttei jelentek meg. A diszgyűlést d. e. 11 órakor nyitotta meg Dózsa Endre alispán. Azután küldöttséget kért fel, akik a főispánt és az ünnepély szónokát Eszterházy Kálmán gróft meghívják a gyűlésre. A küldöttség eljárva megbízatásában díszmagyarban jelentek meg a teremben a főispán és a szónok. Gróf Báldi Ákos főispán után, ki egy pár szóval köszönetet mondott a megjelenteknek, Eszterházy Kálmán gróf lépett az emelvényre. Tartalmas beszédben ismertette Deákot és működését. Az ő szellemét tűzi ki a magyar nemzet vezetőjéül. Zajos éljenzés hangzott fel a megyeház disztermében, midőn Eszterházy befejezte tartalmas beszédét.

Az éljenzések elhangzásával a közgyűlés Cs. Szabó József indítványára elhatározta, hogy Eszterházy beszédét szöszszent a jegyzőkönyvben megörökíti. Ezután a diszgyűlést a főispán köszönetet mondva a rendezőknek és a megjelenteknek — bezárta.

A városi polgári fiúiskolában.

A városi polgári fiúiskolában a Deák Ferenc emlékre tartott ünnepély tegnap délelőtt a következő műsorral folyt le: 1. Hymnuszt, énekelte a tanulók dalosköre. 2. Deák Ferenc emlékeztet, költ., írta Tóth Kálmán, szavalta egy IV. o. tanuló. 3. Ünnepi beszédet mondott Solyom János tanár. 4. Deák sirja, költ., írta Szász Károly, szavalta egy IV. o. tanuló. 5. Szózat, előadta a daloskör.

Az iparos tanonciskola ünnepe.

Az iparos tanonciskola 17 osztályában még tegnapelőtt este emlékeztek meg Deák Ferencről. Az egyes osztályokban az ünnepi beszédet kívül voltak még szavallások s a tanulók elénekeltek a Hymnuszt és a Szózatot.

A városi milleniumi iskola ünnepe.

A városi milleniumi iskolában igen szép ünnepély volt Deák Ferenc születésének 100-ik évfordulója alkalmából. Elek Gyula, az intézet igazgatója tartott ünnepi beszédet, ezen kívül voltak ének és szavallatok.

Az állami tanítóképző ünnepélye.

A kolozsvári tanítóképzőben is nagyon szép ünnepély folyt le a tegnapi délután Deák Ferenc emlékeztetére az intézet tornatermében. Az ünnepélyen nagyszámú közönség jelent meg és élvezte végig az igazán tartalmas műsort, mely a Hymnuszt elénekklésével kezdődött meg. Ezután valódi művészettel adta elő két bájos növendék: Matusofszky Ilona és horváth Irén Liszt II-ik rapszódiját. A gyönyörű zongorajáték bevezetőjével felugrott tapsvihar csillapítával Felméri Albert tanár tartotta meg szépen átgondolt ünnepi beszédét. Ezután ének következett. Benedek Jolán III. éves növendék adott elő egy pár szép dalt és kedves behelző hangjával nagy tetszést aratott. Most Szász Károly „Deák sirján” című költeményét szavalta el Krémer Amália IV-éd éves növendék. Úgyesen, lendülettel szavalt. Kitűnő volt a második szavalt is, mit Jörrend Jolán adott elő. Még Csiki Anna és Weber Teréz zongorázták el művészi precizitással Hubay „Csárda jelenetek”-ét és Borbáth Lujza IV. éves növendék olvasta fel Deákról írt gondos tanulmányát s ezzel a gyönyörtien sikerült ünnepély a Szózat énekklésével véget ért.

A gazd. tanintézetben.

A kolozsvári m. kir. gazd. tanintézet ma délelőtt 10 órakor ünnepelte meg Deák Ferenc születésének 100 éves évfordulóját. Az ünnepély a tanintézet disztermében folyt le, a következő programmal:

Ünnepi megnyitót tartott dr. Szentkirályi Ákos igazgató. A tanintézeti ifjúság elénekelte a Hymnuszt. Nagy Endre hallgató elszavalta Tóth Kálmán „Deák Ferenc emlékeztetése” című költeményét. Dr. Sergyfried Károly tanár, ifjúsági elnök határos, tartalmas beszédben vázolta Deák Ferenc nyilvános szereplését és magánéletét. Az ünnepély végén pedig az ifjúság a Szózatot énekelte.

A szereplők működését a szép számmal megjelent közönség percekig tartó taps és éljenzéssel jutalmazta meg.

Krajcsovich Gábor

Legjobb varrógéptűk, Aczetelin kerékpár-lámpák és elsőrendű Calcium carbide.

varrógép- és kerékpár raktár Kolozsvárt, Jókai-utca 11. szám.

Varrógépeket családok és iparosok részére, valamint kerékpárokat csak nálam vásárolhatni a legjobb minőségben, a legolcsóbb árak mellett, a legkisebb részletfizetésre is.

Letartóztatott ál-báró.

A cigánybáró.

— *Express tudósítás.* —

Budapest, okt. 16.

A budapesti rendőrség tegnap délelőtti táviratot kapott, a melyben valami Gaudi Márton nevű ember után tudakozódik a szegedi rendőrség.

A távirat szerint ugyanis, tegnapelőtt este Szabadka felől egy bérkocsin egy züllött alak jött Szegedre, a hol egy zsidó-árnszlán őr ruhát vásárolva, elegánsan kiöltözködött.

Miután egyszerre őr külsége lett, elment a Rákóczi-szállodába, a hol szobát bérelt.

Miután jól megvacsorált, maga elé hívatta a pincért:

— Hé pincér — kiáltá — hol van a cigány.

— Még nincs itten! — volt a válasz.

— Azonnal itt legyen, mert mulatni akarok!

Kiáltotta és néhány perc múlva ott hajjongott előtte az egész cigánybanda.

Az idegen, aki Gaudi Márton báró zentai földbirtokosnak mondta magát, elkezdett mulatni. Egymásután adta a bankót a cigánynak és itatta pezsgővel a banda tagjait.

Véletlenül a korcsmárba került a rendőrség egyik detektívje, akinek feltűnt, hogy az idegen ur hogy szórja a pénzt.

Talán valami sikkasztó! Gondolta magában és jobban szemügyre vette a mulató vendéget.

Fekete haj, tömött fekete bajusz, közep termet — hopp, ez a budapesti pénzlevélhordó merénylője lehet!

Fűzte tovább gondolatát a detektív és elhatározta, hogy bekíséri.

Odalopódzott hozzá és megszólította:

— A törvény nevében letartóztatom!

A zeneszó egyszerre elhallgatott. Az idegen remegni kezdett. Ez még gyanúsabb tette a detektív előtt, aki most kocsit fogadott és a rendőrségre kísért be.

A rendőrségen aztán bevallotta, hogy Gaudi Márton zentai cigány brácsás és nem báró földbirtokos. Megmotoztatásánál 214 forintot találtak nála.

A pénz eredetéről vonatkozólag elmondotta, hogy találta. De hogy hol, azt nem tudja megmondani.

— Elfelejtettem!

Válaszolta, valahányszor megkérdezték tőle.

A szegedi rendőrség lefotografáltatta, fotográfiáját elküldte a budapesti rendőrségnek, a mely viszont a még mindig a Rókusz-körházban levő Boda István pénzlevélhordóhórnak mutatta meg, de ez nem ősmerte fel benne a merénylőt.

Értesítették a szegedi rendőrséget, mely az álbárót fogva tartja azért, mert valószínű, hogy a pénzhez bűnös uton jutott.

Az Erdélyi Gazdasági Egyetel gyűlése.

Kolozsvár, okt. 17.

Az E. G. E. a nyári szünet után tegnap délután fél 4 órakor tartotta meg első választmányi ülését.

Elnökölt: Cs. Szabó József egyel. elnök. Előadott: Tokaji László titkár.

Jegyzett: Éber Ernő s. titkár.

Jelen voltak még a választmányból: Br. Bánffy Ernő és br. Jósika Gábor alelnökök, Réti János, Matskásy Pál, Fodor Terenc, Mannsberg Sándor br., Molnár Sándor jogtanácsos, Jakab László, Szász István és Sigmund Dezső vál. tagok.

Elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri: Réti János, Matskásy Pál és Jakab László tagokat.

Múlt, május 28-iki rendes ülés jegyzőkönyve felolvastatván, — tudásul vétetik.

Titkár bejelenti, hogy a kereskedelmi miniszter megküldötte az egyetel részére az 1900. évi párisi világiállítás alkalmával az „E. G. E.”-nek megítélt aranyérmét és a vonatkozó okmányt. Tudásul vétetik.

Ugyanő bejelenti, hogy a földmívelésügyi miniszter felszólítására az idei téli szezonban rendezendő népszerű gazdasági előadások és mezőgazdasági házi-ipari tanfolyamok tervezete elnöki uton a rendes időben felterjesztetett.

Előadások tartása tervezettik: Kolozsvár (külváros), Választ, Kide, Nagy-Sármás, Hidalmás, Kettesd, Györgyfalva, Tancs, Nagy-Petri és Zentelke községekben. Az utolsó négy helyen háziipari tanfolyam is lesz. Az egyetel e célra 3000 korona segélyt kért.

Választmány az elnökség intézkedését helyeslőleg tudásul veszi.

A földmívelésügyi miniszter felkérésére, hogy az egyetel adjon véleményét a Dános nagykülföldi közszolgálat részére kért két országos vásár és helyi gazdasági jog engedélyezése tárgyában — igazgató-választmány — nem látván indokoltnak a vásár létesítését — határozatilag kimondta, hogy az engedély megadását nem javasolja.

Ugyanazon miniszternek az állami telepeken termelt szőlővesszők és szőlőajtványok eladása tárgyában az egyetelhez megküldött értesítését és hirdetményét, mely szerint a venni szándékozók igényeiket az illetékes szőlőszeti felügyelőnél november 30-ig bejelenteni kötelesek — miután az értesítés már az egyetel hivatalos lapjában kellően publikálva lett — a választmány tudásul veszi.

A vándorpincemesterek intézményének életbepótlásáról szóló értesítést, valamint a borhamisítások ügyében kiadott újabb körleve-

let — miután előzőleg megfelelő módon nyilvánosságra hozattak — ülés szintén tudásul veszi.

Földm. miniszter értesíti az egyetelt, hogy Keller Gyula gazd, tanít. tanárt a vidéki mezőgazdasági háziipari ügyek s főképp az értékesítés előmozdításával bízta meg. Választmány megbizsa elnökséget, hogy alkalmilag ezen új rendelkezést vegye igénybe.

Titkár jelenti, hogy a földm. miniszter sürgős felszólítására a Szamosfalva község által kérelmezett heti sertésvásár engedélyezése tárgyában az elnökség véleményes jelentést terjesztett fel, melyben kivételes intézkedésként javasolta, hogy Szamosfalva — azon időszakra, mikor Koosvár város zárlat alatt van — esetről-esetre ideiglenes jellegű sertés heti-vásár engedélyeztetessék.

Választmány az elnökség javaslatához hozzájárul s a tett felterjesztést jóváhagyja.

A »Magyar Ujságkiadók Orsz. Szövetsége« felterjesztésére a hirdetések népszerűsítése tárgyában a földm. miniszter leirt a gazd. egyetelhez, hogy igyekezzenek azok is ily irányban hatni a mezőgazd. gyárak és iparvállalatokra. Igazgató-választmány megfelelő módon való intézkedésre az elnökséget kéri fel.

Földm. miniszter értesíti az »E. G. E.«-t, hogy azon felterjesztésének, melyben a karai és Felsői telepések részére adott erdőknek csak a 20-ik évtől való fölteljesítését keri, hely adatott a telepítési okiratok annak megfelelően módosítottak.

Helyeslő tudásul szolgál.

Ugyan ő megküldi kiosztás végett Molnár Istvánnak külföldi gyümölcsészeti tanulmány utjáról írott jelentését és »Magyarország lőtenyésztéseinek kézikönyvét«. Köszönettel tudásul vétetik.

Titkár jelentést tesz a szept. 17-iki segésvári komló-kiállításra és az udvarhelyi okt. 10. 11-iki gépművelőn való képviseltetésről. Előbbit Éber s. titkár, utóbbit Tokaji titkár képviselte az E. G. E.-t. Választmány a jelentést tudásul veszi és a komló-kiállításra elnöki adományozott 50 korona segélyt jóváhagyja.

Egyeteli titkár felveti az eszméjét egy jövő ősszel — az összes faktorok közreműködése mellett — rendezendő általános székely kiállításnak, melynek keretében a székelyföld összes természeti kincsei (fűrdői, ásványvizei, ásványai és ercei), mező- és erdőgazdasága, gyári ipara, házi ipara, kereskedelme és néprajzi jellege — bemutatást nyerne olyan módon, hogy az által ugy az egész országnak, mint a vállalkozó tökének figyelme a székelyföldre tereljenek.

Igazgató-választmány az eszmét komoly megfontolással érdemesnek találván, megbizsa indítványtevőt, hogy e tárgyban részletes javaslatot dolgozzon ki és terjesszen elő.

Ugyancsak titkár javaslatára ülés elhatározza, hogy a telepítési törvényjavaslata vonatkozó véleményes jelentés kidolgozására bizottságot küld ki. A bizottság tagjai: dr. Szentkirályi Ákóst, Szász Istvánt és Éber Ernőt küldte ki a választmány.

Előadva az »Erdélyi Kertészeti Egyet«-ket megkeresése, melyben az »E. G. E.«-től két év előtt vásárolt ojtványok és vadonok árának, 800 koronának, elengedése kérik, igazgató-választmány a következő határozatot hozta: Hivassék fel az Erd Kertészeti Egyet, hogy ezen összeg elengedése ellenében az egyetnek most parcellázás alatt álló területén telkenként 10 drb. (összesen 580 drb.) 3—4 éves később meghatározandó fajtájú gyümölcsfa-ojtványt ültessenek el. Ezen megoldási mód mellett nevezett egyetel alig egynegyed költség-gel egyenlítheti ki tartozását s az új telekvásárlók ingyen jutnak 10—10 gyümölcsfához.

A »Magyar Szőlősgazdák Orsz. Egyetel«-nek megkeresése folytán elhatározza az ülés, hogy a boritaladó leszállítása és egyesítése tárgyában az illetékes szakminiszterhez memorandumot intéz s annak megküldését elnökségre bizza.

Füredy Lajos lentermelési szaktanár az orosz lenmag beszerzése tárgyában megküldött körlevelére elhatározza választmány, hogy a lentermelő vidékek kiskiságainak figyelmét e tárgyra sürögősen felhívja.

Uj tagul bejelentetik: Teleki Mihály évd. tag Bádokról. Tudásul szolgál.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, okt. 18.

Nyelvében él a magyar!

Irta: Balázs József.

Sötét felhők gyűlnék az ég alján.
Észrevétlen jön a fergeget...
Védekezzünk, hogy a bős villámok,
Ha cikázunk, meg ne leljenek!
A sáncokhoz, föl a vár fokára!
Elvész a nép, mely remegve fél,
Minden ajkáról esküként ez száll el:
Él a magyar, mert nyelvében él!

Nemzetünknek ezer éves fáját,
Hányszor tépték, dalták viharok!
Nem magyar az, aki megremeg ma,
Elvonulni csak a gyáva fog!
Vállat vállhoz, kezét kézbe téve,
Nem törhet meg ma sem a vészély,
Ha ajkunkról esküként ez száll el:
Él a magyar, mert nyelvében él!

Nincs fegyverünk, kivettük kezünkéből,
Ma kaszákkal nem harcolhatunk,
De le nem győz száz pokol csatája,
Ha helyén van szívünk és agyunk!
Legyen egy hát, aki csak magyar ma
És megbátrul minden ellenfél,
Ha ajkunkról esküként ez száll el:
Él a magyar, mert nyelvében él!

Nincs szükségünk gyilkos fegyverekre,
A magyarunk nem kell kard, se tör;
Ellenére bandita módjára
E hazában egy magyar se tör.

Vedpaizsunk: ősi alkotmányunk,
És törvényünk: vészes fegyverét,
Ha ajkunkról esküként ez száll el:
Él a magyar, mert nyelvében él!

Nincs erő, nincs hatalom e földön,
Mely egy nemzet nyelvét irtsa ki;
De nemzet sincs, mely ez ősjogáról,
A mig él, letudna mondani.
Honámitó, ki ezt így nem érzi,
Kit megretten gyáván kis vészély,
Magyar ajkáról csak az eskü szállhat:
Él a magyar, mert nyelvében él!

Hadd kacagjon vadul a szemünkbe,
Mind, kit eddig várunk véde meg;
El az Isten és megadja öröknek,
Hogy porig megszágyonuljenek!
Gúnyos kacaj bős viharral szemben!
Gyerekek, szó, mely gögicsél,
Ha ajkunkról esküként ez száll el:
Él a magyar, mert nyelvében él!

Mért megennünk hát sötét jövőtől,
Mért ejtne meg gyáván felelem?
Nemzetünk ha őserőre ébred,
Diadalt ül minden részeken.
A sáncokhoz, föl a vár fokára!
Egy lobogót lengessen a szél,
Lángbetűkkel szög a jelszóval:
Él a magyar, mert nyelvében él!

Megsemmisített választás.

Kolozsvár, okt. 17.

E közlemény címéből, ne következessen senki arra, hogy mi most valamely képviselőválasztás megsemmisítéséről adunk hírt. Nem is a magas Kria döntött ebben a választásban, hanem csak a kereskedelmi miniszter, aki felügyeleti jogánál fogva semmisítette meg a kolozsvári n. ipariskolánál legutóbb megtartott tanítónó-választás eredményét.

Erre az állásra ugyanis többen pályáztak, amint hogy nálunk minden üres állásra éppen százszor annyian jelentek, mint amennyit elhelyezni lehet. Megválasztották pedig Bodó Idát nagy többséggel. S Bodó Ida el is foglalta az állást és akik figyelemmel kísérték működését, azt mondják, hogy meg is állta helyét. Akik pedig ismerték Bodó Idát, azok el is csodálkoztak: hogy az ünnepelt báli szépség, olyan könnyen odahagyta a zsurokat, lemondott a bálók élvezetéről és ugyancsak hozzáállott az oktatás mindenestére komoly feladathoz. Szóval, kilátás volt reá, hogy a mindig vidám, pajkos és bohó Bodó Ida komoly tanító-néni lesz, mert oly nagy fontossággal látott hivatása gyakorlásához, amennyi még egy öreg bácsitól is sok lett volna...

Am egy másik pályázó beadta a fellebbezést a választás ellen, azt mondván: hogy Bodó Ida csak elemi iskolai képesítéssel bír, míg a másik pályázó polgári iskolai képesítéssel. S a kereskedelmi miniszter, mely nem tekint semmire, csak az íráskora, megsemmisítette a választást. Ha tudta volna, hogy Bodó Ida milyen komolyan csinálja már is a dolgát, akkor bizonyára helyben hagyja a választást. S ha még azt is tudomására lehetett volna hozni, hogy milyen fájdalmat okozott egy kis vidámság, kedély, kedves leány, a ki pedig az unalmas zsurok és bálók után végre egy kis hasznos munkát is akart végezni, akkor még inkább nem tette volna meg azt, hogy ennek a szép feladatnak a dicsérendő törekvésnek utjába álljon. De hát mindezt nem tudta. S megsemmisítette a választást. Kegyetlenül és ridegen: közvetett uton arra kényszerít Bodó Idát, hogy járjon ezután a zsurokra, táncoljon sokat a bálókra, ugy is a mint az egy olyan ifjú, kedves és ügyes leányhoz illik. A mi végre is van olyan jó foglalkozás, mint a horgoló tűnek, a pamut-hálózás, mint a horgoló tűnek, a pamut-hálózás való viszonyáról való értekezések és fejtegetések.

S mi szlote kifejezt merünk adni ama véleményünknek, hogy itt csuf intrika játszott közre. Azok részéről, kik attól féltek, hogy a most következő farsangban a kolozsvári bálókban hiányzni fog Bodó Ida. Ha így áll a dolog s ha ezek informáltak a kereskedelmi minisztert, akkor meg is tudjuk érteni a döntést. A gyöngéd-lelt és gavallér Láng Lajos nem veheti a szívére az, hogy máris a jobbára komoly tanítónénik közé sorozza Bodó Idát. Egy kicsit még zsurozzon, táncoljon, mulasson és azután ugy is ki tudja; nem-e éri el a nő valószínű és természetes sorsa, hogy Valaki, a most keveselt elemi iskolai képesítés dacára is meg fogja választani, azt névén csak, hogyan állna egy főként azon a bodros szökefűtő fején...

Szett a választást — lelkünkre mondjuk — nem fogja megsemmisíthetni semmiféle eleven miniszter sem...

Méltóságos

és nagyságos uraimék.

Kolozsvár, okt. 18.

Soha nem burjánzott ennyire a cimláz és a titulus-belegés, mint manapság. Annak a demokráta szellemnek, mely évtizedekkel ezelőtt meggyintette a szívet, hire-hamva sincs. Az az idő letelt, a mikor annyian — maga Jókait Mór is — sutba dobta a nevük végén ékeskedő »ye-t«, elfeledték az ősi predikátumot, lévén mindeikünk egyenlő s merthogy a szív és elme nagyságában, ebben vagyon az igazi nemesség. Ezeknek az időnek vége, meg azoknak is, a midőn még bérce Erdély hatalmas fejedelmek is megelégedtek a nagyságos címmel, mely töb-

bet jelentett itt akkor a méltóságosnál, míg a tekintetes szóra ma is mintha meglevenedni látnók előttünk a régi világ, tiszta, nagy tábláirait.

A magyar világ kereké nagyot fordult, megváltoztak az emberek, az erkölcsök és a gondolkodás. Jó ideje, hogy minden sarki boltos neje nagyságos asszonyom és az a bankhivatalnok, a kit nem címeznek nagyságosnak hiv levélírói, az legyen oly jó és szígyelje magát. Ezt a kört nem szándékozunk fölfedezni, csak néhány példával és szígyeztetel öhajjuk konstataálni, hogy a baj nem lohad, de terjed. Futó tözként terjed, riporternyelven szólván, egész a gyilkoló nevétségig.

Messzi vidékről, gyászjelentés került a redakcióba. Egy nyugalmazott miniszteri tanácsos elhunyt alkalmából jelentik mélyen elszomorodott szívvel a parten a gyermekek, az özvegy, a vő, az unokák, hogy a feledhetetlen férj, apa, após és nagypa:

Méltóságos

X. Y. stb. stb. stb.

akkor és ekkor jobb léte szenderült. Készek vagyunk százat tenni egy ellen, hogy ez a jelentés messzi kihat reformot teremten mindennemű családi értesítések terén s a ki ur, az ezán az Isten szent szerelméért se hagyja el az esküvőre szóló meghívóján az ő saját nagyságos mitóvált.

Szólunk-e azokról a divatos legényekről, a kik nevük tisztességes »ő« betűje oló odarakják a bűszke »e«-t; a kik nevégyükre címet, koronát, előneveket és ípsílonokat szereznek, a kik száraz ugarjuk felét odaadnak pár szál fölmenő ösért, — ő, nem az ösök iránti tisztesség és kegyelet miatt, hanem, hogy az unoka élveze az ösök nyomán hulló becsületet s a kortársak irigylő hajlongását. Ezekről az oly jól ismert rang-smokkokról szólnon most a dal?

Avagy meséljük el, hogy a multkoriban egy vidéki mulatságra kaptunk meghívót, melyet a kis városban szünidőző egyetemi ifjak rendeztek s a melynek vendökei a rendező fiatalok rang szerint fel is állították a meghívón, miképen itt következik:

Védnökök:

Méltóságos báró A. ur.

Nagyságos B. C. D. E. urak.

Tekintetes O. ur.

Utóbbi bizonyosan szerfelett aprónak és kicsinek érezte személyét a telemes számú méltóságos és nagyságosok mögött. Hajguk e megtörtént abszurdumokat és tegyük inkább szövé azt a páratlanul álló s tisztára csak nálunk grasszáló kör-tünetet, hogy minálunk az egyetemi polgárság megnagysággolja professzorait s ha az illető tanár ur udvari tanácsos is, ug a méltóságos címmel hajlodoznak előtte a görnyedező szigorlat-fak. És a professzorok egy része nemcsak hogy nem tiltakozik ez ok nélküli és bizony okatlan titulus ellen, de el is várja az ily címzést. Egyrészt, mert ez immár félig törvényynyé szentesített szokás, másrészt, hogy — szerintük! — ilyen módon megkülönböztethessenek a középiskolai tanároktól, kik szintén tanár urak.

Hát mindkét általános hirdettét érv rettentő n. győnge. Tanár — tanár. Aki az egyetemi professzorral beszél, tudja jól, hogy van különbség az ő s a gimnáziumi helyettes tanár képesítése közt s viszont, az a professzor urának kell tudniok, hogy a hivatás egy, bármily magas kadrán is ottlák be a tudást az ifuság lelkébe s hogy — haszlatlan! — őszintébb, közvetlenebb, melegebb a tanítvány ajkáról a »Tanár ur« szó, mint a rideg »Nagyságos uram!«, mely fagyossá teszi azt a pár órát, mit együtt töltének.

Ha pedig tán nem is volna szűkség az érintkezés melegségére, nagy szűkség az, a mainál derekabb nemzedékre, mely nem az előnevekben, címekben és rangban keresi a nagyságot, hanem meg tudja becsülni minden e féle külső sallang híján is az emberben — az embert.

(b. a.)

— (Az Emke-gyujtó.) Hivatkozásal lapunk folyó évi október hó 16-iki számában megjelent közleményre a Temesvári gyujtógyár igazgatósága bemutatta nekünk külföldi rendeléseit, mely szerint csak a legutóbbi napokban is többek közt Konstantinápolyba 50000, Laurenzó-Marques (Délafrikai állam) 20000, Kréta szigetére 10000, Alexandriába 20000, Bulgáriába a fejedelmi udvarhoz 5000 és Galiciába 25000 doboz Emke-gyujtót és más, a temesvári gyujtó-gyárban készített svéd-fajta gyujtót küldött, miután a gyár az Emkével kötött szerződés szerint nemcsak Emke-gyujtót, hanem más feliratu gyujtót is szállít, a mi természetes, mert hiszen külföldön esetleg nem fogadnak el Emke-gyujtót, épen azért, mert »Emke«. Ezen szállítmányok rendjén megállapítottat, hogy a szerkesztőségkbe hozott doboz és gyujtója mindenestől a Temesvári gyujtógyárban készült és pedig a Galiciába küldött szállítmányból való. Az Emke-címke a gyárban ragasztásnál került felül, miután a ragasztó automatic millió számra gép végzi, a mint arról nemcsak az Emke ellenőrző bizottsága ismételten meggyőződött: hanem arról hallomásunk szerint, meggyőződött arról az az 50—70 kolozsvári ur is, akik a

folyó évi augusztus hó 20-án az »Országos dalártnépegy« alkalmából a gyártól délután 3 órától 6 óráig tüzétesen megsemmisítették s akik szintén bizonyíthatják, hogy a gyár minden ízében magyar és nines rászorulva arra, hogy idegen gyártmányokat hozzon be, mikor ő maga is óriási mennyiségben a külföldre szállít. Ezt különben közvetlen tapasztalat után mi is ugy tudjuk. — De nines is értelme annak, hogy a gyár be-hozzon, miután 500 munkásával és tökéletesen berendezett üzemével többet termel, mint a mennyit a sajnálatos osztrák verseny miatt itthon értékesíthet; — azért szállít külföldre is: ellenben az Emke és a hazafias magyar társadalom pártfogása mellett épen az osztrák gyárak ellen folytat élet-hátláharc versenyt, mint a magyar iparküzelemnek ezen a téren uttörője és m'g eddig diadalmas bajnoka.

Ennek alapján kijelentjük, hogy ezt a minden ízében magyar gyárat — melynek nemcsak magyarságához, de becsületes, tisztességes és jóhiszemű eljárásához még csak gyanu sem férhet — első közleményünk támadó része nem érintheti és reméljük, hogy ezen felvilágosítás után a bizalom az Emke-gyujtó iránt csak erősödött. Nem is volt egyéb szándékunk csak az igazság kiderítése és örömrünk szolgál, hogy ez egy magyar gyártmányra nézve olyan kedvezően tített ki.

— (Orvosi egyetemünk dicsősége.) A kolozsvári egyetem orvosi fakultásának két kiváló tagja új babért szerzett ennek a mintaszerűen működő testületnek, melynek magas színvonaláról nem régen az ország minden részéről összesereglett orvosok és természetvizsgálóknak oly bő alkal-muk volt meggyőződést szerezni. Ez a babér az orvosi kar két tagja: Purjesz Zsigmond dr. udvari tanácsos, egyetemi tanár és Jancsó Miklós dr. egyetemi adjunktus révén jutott egyetemünknek, ugyanis a budapesti kir. orvosi egyetület az utóbbi négy év folyamán megjelent legkiválóbb orvosi értekezés jutalmazására szánt 2000 koronás u. n. Mészáros-díjat legutóbbi diszgyűlésén kettőszorra egyhangu döntéssel Purjesz dr. és Jancsó dr. egy-egy értekezésének ítélte oda. Ez a megiszteltetés, mely a két kiváló tudós révén érte egyetemünket újabb fényes bizonyítéka annak, milyen jó kezekben van egyetemünkön az orvosképzés és milyen magas színvonalon áll tudományosság tekintetében és a klinika, melyen a korsorozott művek alapjául szolgáló kísérletek folytak és a melynek vezetője és disze Purjesz Zsigmond dr. Ugyancsak — mint értesülünk — kitüntetést kapott egy tudományos munkájával a kolozsvári egyetemen működő dr. Veszprémy Dezső körbonctani tanárségéd is.

— (A Kossuth Lajos asztaltársaság társasestélye.) Lapunk tegnapi számában közöltük a kolozsvári Kossuth Lajos asztaltársaság hétfő esti társas estélyének részletes műsorát, melyben mind-össze annyi változás esik, hogy Kreutzer Lipót kereskedelmi akadémiái tanárnak Deák és Kossuth-ról szóló párhuzamát nem a Jules szerző, hanem az ő távolléte folytán Versényi György fogja fölolvani. Az érdekes estélyre ezúttal is föl hívjuk a közönség figyelmét.

— (A város közgyűlése.) E hó 20-ikán, kedden délután 3 órakor veszi kezdetét Kolozsvár szab. kir. törvényhatósági bizottságának rendes havi közgyűlése melynek legfontosabb tárgyai közül felemlítjük a következőket: Belügyminiszteri leirat a kolozsvári Nemzeti Színház tüzrendzeti bizottsága tárgyában, — ez ügyben tartott szakértekezletnek és a szakbizottságoknak javaslatával együtt. — Torontál vármegye alipánjának átirata a Kiss Ernő honvédtábornok emlékére felállítandó szobor költségéihez leendő hozzájárulás iránt. Tanácsai előterjesztések a rendőrlaktanya részére szükséges telek megvásárlása tárgyában. Továbbá a Helfi ház megvétele tárgyában. A közgyűlés a további napokon folytatódik.

— (Halálozás.) Előkelő, kiterjedt családot ért mély és súlyos veszteség, Stuckheil Gyuláné, szül. Eibl Berta Stuckheil Gyula, kir. tan. p. ő. igazgató ne-jének elhunytával. A meghaldogult elhalálozásáról a család a következő gyászjelentést adta ki: Alólirottak a szív legmélyebb fájdalommal tudatják, hogy a szerető jó nő, önfeláldozó gondos édes anya, testvér és rokon Stuckheil Gyuláné szül. Eibl Berta életének 45-dik, boldog házasságának 26-ik évében, folyó hó 17-én reggeli 10 órakor megszűnt élni. A drága meghaldogultnak hült tetemei folyó hó 19-én délután három órakor fognak az Emke-téri 7. számú pénzügyi palotából a r. k. egyház szertartása szerint, a közös sirkerbe örök nyugalomra helyeztetni. Stuckheil Gyula, kir. tanácsos pénzügyigazgató, bánatos férj. Stuckheil Micike, Stuckheil Bertuska, mint gyermekei. Eibl Gusztáv, nyug. kir. főerdész és neje pávai Borbála, az elhunynak szülői öz. Cikhart Jánosné szül. Eibl Leontin és Eibl Teréz, az elhunynak édes testvérei. Stuckheil Gusztáv, m. kir. pénzügyminiszteri osztálytanácsos, mint sógor. Stuckheil Mária, mint sógornője.

Ferencz József Keserűviz

az egyedül elismert kellemes izü természetes hashajtószér.

— **(A tanonc-otthon.)** A kolozsvári kath. tanoncokat védő egyesület igazgatósága értesíti a t. c. szülők és mestereket, hogy a tanonc-otthon megnyílt és felhívja a tanoncokat, hogy f. hó 18-án, vasárnap d. u. 3 és 7 óra között a tanonc-otthonban (Ovár, Karolina-tér, ipartestület háza) jelentkezzenek.

— **(Egy tanítótestület jubileuma.)** A Marostordamegyei Általános Tanítótestület ez évvel fennállásának 25. évfordulójához ért. Immár 25. éve, hogy az ország délkéleti részében idegen nemzetiségektől környezve, szerény eszközökkel bár, de lelkesedéssel és lankadatlan kitartással teljesíti kulturális és hazafiás misszióját. A testület ez alkalomból jövő hó 4-ikén Marosvásárhelyt, a vármegyeház disztermében ünnepi közgyűlést tart, melyet este 8 órakor jubileumi hangverseny követ a megyei tanítói internatusi alap javára.

— **(Felszólítás a gyümölcsstermelő gazdákhöz.)** Több külföldi és hazai gyümölcsverő cég érdeklődése folytán felkérjük azon gazdatisztainkat, kiknek eladó alma és körte készletük van, hogy abból folyó hó 25-éig egy 5—10 kilogrammos átlag-mintát hozzánk — értékesítés megkísérlése céljából — beküldeni sziveskedjenek. Egyidejűleg kérjük tudatni egy levezlapon azt is, hogy: 1. Mikor és miképpen szedették a gyümölcs? 2. Hol és hogyan van raktározva a készlet? 3. Mennyi van kb. q-ban, vagy litervékában? 4. Mennyit ígértek eddig az árúért s körülbelül mily árat óhajt elérni a beküldő? 5. Eladás esetén képes-e és hajlandó-e a termelő az árut csomagolni is és miképpen? Az „Erdélyi Gazda” kiadókiváltala.

— **(Talált hulla.)** A tegnap hajnalban a Szamos-oldal 5 számú ház előtt egy hullát talált a rendőrség. A helyszínére kiszállt Kallós Béla r. biztos és Tompa János kerületi orvos konstatálták, hogy az illető Gyurka Márkó Szamos-oldal 5. szám alatti lakos, ki belső elvérzés folytán halt meg.

— **(Elájult leány.)** Nagy riadalmat okozott a tegnap este a Deák Ferenc utcában egy fiatal gyermekleány öngyilkossága. Csendesesen haladt a népes utcában, egyszerre csak összereszkadt és elterült a kövezeten. Az oda siető kíváncsi nép azt hitte, hogy kiszenvedett és menten értesítették a dologról a rendőrséget. A kiszállott rendőrbiztos és az odaérkezett mentők konstatálták, hogy az illető Biró Margitnak hívják, 16 éves és ideges szivgörcse miatt esett össze az utcán. Eszméletlen állapotban szállították be a Karolina kórházba.

— **(Meghalt, mert megcsalták.)** Tegnap reggel hat órakor Budapesten Örmöly-utca 16. számú házban esendjét szomorú tragédia zavarta meg. A mondott időben a ház lakói tompa zuhanásra ébredtek fel. Az udvaron vértócsába ott fektett öszszetört tagokkal a házban szolgálatban levő Bognár Mariska 19 éves szakácsnő. Még élt és halálos sérülése dacára, egy-két szót is elrebegett. Megbocsátók neki! Amire azonban az orvos jött belvérzés következtében meghalt. Bognár Mariska tragédiája nem új dolog. Szeretett egy K. Gyula nevű asztalossegédet, a ki azonban hűtlen lett hozzája, mert mást vett feleségül és őt, a ki sokáig várt arra, hogy olthározzon, faképnél hagyta. Ezt a fájdalmat nem tudta elviselni és inkább kész volt meghalni. Tegnap reggel korán felkelt, levelet írt a hűtlennek és egy darab papírra egy barátjának csak annyit:

— Meghalok, mert megcsaltak!
Aztlán levette magától a harmadik emeletéről. — Holtestét a morgóba szállították.

— **(Halálos ítélet Tordán.)** A tordai kir. törvényszék, mint esküdtírbírósz f. hó 15-én és 16-án megtartott tárgyalások rendjén, f. hó 16-án — mint onnan jelentik — Dán Filimon ponori 31 éves lakost, rablógilyikossági bűnténye miatt **kötél általi halálra** ítélte.

A bűntény előzményei a következők: 1903. évi febr. hó 5-én kisbányai Motyok Szmion Nagy-Enyeden volt a marha-vásárban, a hol egy tejelő bivalyt akart vásárolni, de nem kapván olyant, a milyent szeretett volna, a vásárlása elmaradt. Dán Filimon, a ki szemmel tartotta Motyokot, megszólította és kérdezte: hová való és mennyi pénzt hozott magával? majd ajánlkozott, hogy kísért társa lesz, mivel szándéka Kisbánya vidékén is megkísérelni, hogy magának munkát kapva, ezzel az öreg édes anyja és kis törvénytelen leánya részére a mindennapi kenyeret egy időre bár megszerezhesse.

Dán azért szegődött utitársnak, hogy a Motyoknál levő pénzt bármiként is kérekerítse. Szándéka tehát már Nagy-Enyeden eltökélt volt: a kiszemelt áldozatot a magával hozott pénzért meggyilkolni. Eneydről elindultak és megérkeztek Gyertyánosra, ott meghaltak (egy ágyban aludtak) és másnap kora reggel újra utnak indultak, szintén gyalog, Torockón keresztül Borév községének. Torockótól nem távol egy helyt — melyet a gilyikos alkalmasnak talált a véres tett elkövetésére — csak azért nem végzett áldozatával, mivel félt a meglepetéstől. Boréván Motyok alkuba bocsátkozott egy aljáról emberrel valami tehennel megvásárlása iránt; de a vásár nem sikerült és így a közelben levő Dán Filimon — aki botra támaszkodva leste az alkú eredményét — föllégett, látva, hogy az áldozat a nála levő pénzt nem adja ki.

Az Aljára felé vezető uton aztán egy helyet elérkezettnek látta a gilyikos a pillanatot, a mikor már az áldozattal végeznie kell, ha csak nem akarja a biztosnak tartott sikert veszélyeztetni.

Ugyanis: Motyok Szmion kifáradva, letelepedett a víz partjára, elővette tarisznyáját, kivette abból a kenyeret és egy darabot levágva megkínálta azzal Dán Filimont és ő is falatozni kezdett. Mikor aztán lehajolt Motyok vizet inni, ekkor hirtelen előrántotta Dán revolverét és hátulról egészen közelről reá lött (nyakszirtjét találva a golyó) Motyokra, aki azonnal szörnyet halt. Erre a pénzt az áldozat mellénye zsebéből, a hová be volt varrva, kivette (208 koronát) és azzal az erdőn keresztül elmenekült.

Négy nap múlva azonban a rablógilyikos már fogva volt.

A tettes a tényt a tárgyalás rendjén beismerte, mire Széplaky Ödön kir. ügyész és dr. Fried Farkas védő, beszédeinek meghallgatása után a kir. törvényszék az es ködtek határozata alapján Dán Filimont **kötél általi halálra** ítélte. Az ítélet ellen a védő ügyvéd semmisségi panaszt jelentett be.

— **(Az Eiffel-tornyot lerombolják.)** Hihetetlenül hangzó hírt jelentenek Párisból: A francia főváros lakosai ráuntak az Eiffel-toronyra, amelyet annyi büszkeséggel mutogattak az idegeneknek s amely szinte elmaradhatatlan kelléke lett a párisi látinvalóknak. Az Eiffel-torony társaság tudni illik 1901-ig kapott concessziót s már most arról beszélnek a városatyák, hogy a concesszió lejáratá után leromboltatják a nagy művet. Hogy mit csinálnak a technikai tudomány e remekével, azzal is tisztában vannak: beállítják azt a tengerbe — világitó toronynak. Sic transit.

— **(Bérekcsi-tulajdonosok közgyűlése.)** Az egy-es és kétfogatu bérekcsi-tulajdonosok ipartársulata e hó 20-án, kedden d. u. 6 órakor a torna vívoda nagytermében **rendes közgyűlést** tart, melyre a társulat tagjait ez uton is meghívja az elnökség.

— **(Az Edison-színház.)** Tegnap délután tartotta bemutatkozó előadásait a Redoutban s az érdekes mutatványok elejétől végig lekötötték a közönség figyelmét. A gazdag és változatos műsor tartalmát érdekesnél érdekesebb mozgófényképek képezték. Ezeknek kívül méltó bámulatot keltett Edison, önmagától beszélő és énekelő műmbere. A közönség nem győzött efeget tapsolni Bella Róza ügyes serpentin táncának, melyet többször meg kellett ismételnie. A tudomány előhaladásának, az emberi elme vívmányának, sajnos, a kutatók s feltalálók közül sokan azok áldozatává lesznek.

A serpentin-tánc feltalálója Leu Fuler Párisban, igaz, milliókat szerzett találmányával, de a sok ragyogó és változó szín és mintaférmék, melyek gépezettel vitelték a ruhára, szemfényét tönkretették, megvakult. A legújabb találmány azonban ezt a veszedelmet elhárítja, a mennyiben Bella Róza, ki mutatványait itt bemutatta az előadás alkalmával műszemet visel, amely által e veszedelem el van hárítva. Kellemes szórakozást nyújt a közönségnek az Edison-színház, mely teljesen új műsorral ma délután megismétli előadásait.

— **(Találatot.)** Schuster Emil főtéri kereskedése előtt egy Wertheim-kulcs találatot, mely átvethető a nevezett cég üzletében.

x **Beiratkozások a nemzeti zeneiskolába.** A nemzeti zeneiskolába, hol a növendékek jeles szakavatott tanárok vezetése alatt nyerne a zene minden ágában kiképzést, naponta lehet beiratkozni Wesselenyi-utca 14. sz. II. emelet d. e. 9—12 és d. u. 3—6 óráig az igazgató Rónai Sándornál.

x **A közsévi halála.** A számtalan-szor között, mely csusz és közsévi bántalmak ellen ajánlatik legjobbnak és feltulmálatlannak bizonyult a törvényesen védett Halápi-féle „Restaurator” mert már rövid használat után a fájdalomat nemcsak enyhíti, hanem gyógyítja is, a nélkül, hogy nagy pénzbeli áldozatot igényelne, mivel egy tubus ára csak 1 kor 80 fill. Határozottan megérdemli nevét, mert csodálatos rövid idő alatt a leg súlyosabb betegeket teljesen restaurálja. Készítője Halápi Frigyes az „Apostolhoz” Budapesten, József-körút 64. sz.

x **Eladásokra vannak:** Szálloda, kávéház, vendéglő, fűszer-üzlet, ecet-gyár, szatócs-üzlet, fodrász-üzlet, korcsma, házak és telkek, szőlők, ugy vidékre, mint helyben. Érkekezni lehet: **Piacsintár és Társa** Mátyás király-tér 12. sz.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, vasárnap, 1903. okt. 18-án: Délután 3 órakor leszállított helyárrakkal:

Sárga csikó.

Este 7 órakor rendes helyárrakkal:

Bob herceg.

Kezdeté 7-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, hétfőn, okt. 19-én.

Pogány Gábor.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Vasárnap délután: A sárga csikó.

Este: Bob herceg. (B. 16. sz.)

Hétfő: Pogány Gábor. (bérlet 17. sz.)

Somlai A. m. v.

Kedd: Katalin. (b. 18. sz.)

Szerda: Monna Vanna. (b. 19. sz.)

Csütörtök: Patyolat kisasszony. 1-ór. (bérlet 20. sz.)

Péntek: Patyolat kisasszony. (b. 21. sz.)

Szombat: San-Toy. (b. 22. sz.)

Vasárnap d. u.: Ocskay brigádéros (Ifj. el.)

este: A vereshaju. (b. 23. sz.)

* **Patyolat kisasszony.** Brieux drámája a jövő héten, csütörtökön kerül bemutatásra. A nagyhatású dráma címszerepét Tóvölgyi Margit játssa. Az előadás szereplői mellett még: Szakács, Szentgyörgyi, Dezséri, Szegő, Tompa, Bérczi, Étsy Emilia és Lackó Aranka lesznek.

* **Somlai Artur,** fiatal szerelmes színész holnap hétfőn a „Pogány Gábor” címszerepében, szerdán pedig a „Monna Vanna” Prinzipáljában fog szerződöttési célból mint vendég bemutatkozni.

* **A sárga csikó** kerül színre ma délután Lónyai Piroksa, Szentgyörgyi, Szakács és Kassai játsszák benne a főszerepeket.

* **Bob herceg** részben új szereposztással kerül színre ma este. Fehér Olga (Annie) és Ladiszlav lesznek az új szereplők.

Táviratok

A politikai válság.

Budapest, okt. 17. é. 12 ó.

Ma délelőtti visszaérkezett **Lukács** László Bécsből és résztvett a kilences bizottság ülésén, mely délután 5 órától este 8-ig tartott. A képviselők minden párból nagy érdeklődéssel várták a bizottság tárgyalásának eredményét, mert azt hitték, hogy ma létrejön a megegyezés. A bizottsági tagok és **Csáky** Albin az ülés után a klubba vonultak, míg **Lukács** László egy mellékajton távozott **Hódossy** Imrével együtt. A bizottság még ma sem fejezte be tanácskozásait.

Holnap délelőtti tíz órakor ismét tanácskoznak. A várható eredményről többféle verzió kering.

Tisza István azon reményét fejezte ki, hogy holnap meglesz a végleges megállapodás, ugy, hogy **Lukács** fel is mehet Bécsbe és hétfőn meg is hozhatja a megbízást.

Széll Kálmán kevésbbé optimistikuson nyilatkozott. Reméli, hogy holnap megállapodnak, de nem bizonyos benne. Legkevesebb reményét fejezte ki a megállapodásra vonatkozólag.

Szentiványi Árpád szerint még mindig nagy elvi differenciák állanak fenn. Mások is ugy nyilatkoznak, hogy lényeges ellentétek vannak.

A korona és a bizottság közt lévő ellentétek három csoportba oszlanak. Első a katonai perrendtartás ügye, melyben a korona álláspontjában tulságosan kifejezésre jutott nyelvi egység okozott nagy elkeseredést.

Ugyanis azt akarja a király, hogy a német katonai bíróság előtt tolmács útján lehessen magyarul tárgyalni, mi egyenes elnyomása a németül nem tudó ügyvédeknek, a németül tudókkal szemben.

Második kérdés a katonai nevelésügye. Erről azonban azt hiszik, hogy elsimulható lesz.

Harmadszor a királynak a vezényleti nyelvre vonatkozó elvi kijelentésében is vannak hiányok, de ebben mégis történt valamelyes közlekedés a neuzei álláspont felé.

Mindamellett nincs kizárva, hogy holnap létrejön a megegyezés, mert a tulajdonképent tárgyi nehézségek elintézték, csak a személyi differenciák hátráltatják a dolgot. Ezek a differenciák a leendő **Lukács** minisztérium minisztereire és államtitkárra vonatkoznak. Különösen a nemzetiek nincsenek megelégedve a nekik felajánlott helyekkel.

Tisza István akként nyilatkozott, hogy nemcsak bizik a szabadelpártpart megegyezésében, de hiszi, hogy a vezényleti nyelvről szóló elvi kijelentésekben a függetlenségi párt is megnyugszik. Mások azonban kételkednek ebben és nem hiszik, hogy az ellenzék azokkal megelégedhetik és így azt hiszik, hogy **Lukács** még vasárnap nem, legfeljebb csak hétfőn mehet Bécsbe, hogy meglegye a felségének előterjesztéseit.

A függetlenségi pártban.

A függetlenségi pártkörben ma nagyon sokan jelentek meg, mert szintén várták a kilences bizottság döntését. Emellett szóba került gróf **Lázár** Ádám Udvarhelyvármegye főjegyzőjének felfüggesztése is, miben leplezetlen politikai üldözést látnak. Elhatározták, hogy **Lázár** Ádám ügyében nagy parlamentari akciót indítanak. Bedőházy Jánost és dr. Sebess Dénest meg is bízták, hogy a ház legközelebbi ülésén szólaljanak fel a hazafiás főjegyző üldözése ellen.

Öngyilkos banktisztviselő.

Budapest, okt. 17. éjjeli 2 ó.

Basa Mózes, aszói születésű 30 éves magánhivatalnok, a Jelzálog-bank tisztviselője szíven lötte magát és meghalt. Este nyugodtan megvacsorázott apósa, anyósa és családjára társaságában. Vacsora után bement a hálószobájába és az egyik ágyra ültve, a pisztolyt szívéhez szorítva lötte meg magát. Tettenéke oka nagyfokú idegesség.

lője szíven lötte magát és meghalt. Este nyugodtan megvacsorázott apósa, anyósa és családjára társaságában. Vacsora után bement a hálószobájába és az egyik ágyra ültve, a pisztolyt szívéhez szorítva lötte meg magát. Tettenéke oka nagyfokú idegesség.

Egy gyalogezred tüntetése Debrecenben.

Debrecen, okt. 17. é. 12. ó.

A szegedi események hatása alatt, a debreceni 39-ik gyalogezred, három évet kiszolgált bakái elhatározták, hogy a kollegiumi kertben levő „Szabadságszobrot” megkoszorúzzák.

Körülbelül 130 katoná volt beavatra a tervbe, jobbjára hajdusági, bihari magyar fiúk. — Érintkezésbe léptek a főiskola hallgatóival, kik megbízottaival naponta találkoztak egyik külvárosi korcsmában. Hetek óta rakosgatták össze a legények filléreiket, míg végre tegnapi összegyűlt a szükséges összeg egy hatalmas babérkoszorúra, melyet a következő felirással láttak el:

„A dicsőségteljes magyar szabadságharc emlékére — A 39-ik gyalogezred visszatért katonái.

A terv az volt, hogy ma este 11 órakor megkoszorúzzák a szobrot, olyformán, hogy a bakák lassankint összegyűlekeznek a kollegiumi kertben és a kollegiumi ifjúság pedig ott áll a kapuknál.

Tegnap este azonban egy kaplár beárulta a tervet az alezredesnél. Rögtön megindult a legszigorubb vizsgálat és a kiszolgált bakák a legénység többi részétől elkülönítettek.

Ma délelőtti az ezredes egy kapitány kíséretében megjelent dr. Erdős József főiskolai rektornál és azt követelte, hogy a rektor tiltsa el az ifjúságot attól, hogy a katonáknak az ilyen cselekményekben segítséget adják. A rektor kijelentette, hogy az ifjúság a kollegium falain kívül ugy és akkor ad kifejezést hazafiás érzelmeinek, a mikor és ahogy nekik tetszik.

Az ezredes azzal a fenyegetéssel távozott a rektortól, hogy nem felel semmiért, ha valami komolyabb összeütközés történne.

Ma este azután rendőrök őrizték a kollegiumi kerlet.

A koszorút azonban még ebben a hónapban az ifjúság a katonákkal együtt egy alkalmas időben elfogja helyezni a szobron.

A zarándokló egyetemi ifjúság.

Budapest, okt. 17. é. 12. ó.

A **Kossuth** Lajos meggyalázott szegedi szobrához zarándokló budapesti egyetemi polgárok ma Főlegyházához értek, hol több ezer főre menő közönség fogadta őket. A Petőfi háznál ünnepélyt rendeztek tiszteletükre, mely után fényes bankett volt. Délután tovább utaztak és holnap érnek be Szegedre.

Az összeesküvő szerb katonatisztek.

Budapest, okt. 17. é. 12. ó.

Zimonyból jelentik: A nisi összeesküvő tisztek fölött ma hirdette ki a felelősségi bíróság az ítéletet, mely szerint a tisztek közül kilencet kizártak a szerb hadsereg kötelékéből. A rájuk mért fogházbüntetés változatlanul megmaradt. Az elítélteket lesújtotta a kegyetlen ítélet, mert biztosra vették megkegyelmeztetésüket.

MŰVÉSZET.

Dózsa Rezső és Dienzl Oszkár hangversenye. Kíssé jókor akarták megkezdni a művészt szezonját Kolozsvárott, a hol később is csak a tanítványok ingyenes hangversenyére akad kellő számú publikum. Sejtettük előre is, hogy mérsékelt számú hallgatóság lesz jelen a művészeti bekezdőntön, ámdé, hogy Kolozsvár csak ennyi érdeklődővel tudjon kiirukkolni, most, a mikor idehaza az egész város, a mikor hetek óta itt mulat Erdély főrangú világa, — nos, erre a leggonoszabb álmunkban se számítottunk. Magyar művészek születni, keserű gondolat, föltéve, hogy a művész a dicsőíradákon pártfogásra és komoly meghallgatásra is mer számítani. Mindez és még sok minden gyötört néhányukat tegnapi este, a midőn végre megnyílt a konzervatórium szőnyegajtaja és belépett a fiatal, szász származású ifvész, **Dózsa-Malcher Rezső és Dienzl Oszkár**, a jövőví zeneszerző, kiket hatalmas fogadott a közönség. Az érdeklődés súlypontja természetesen **Dózsa-Malcher Rezsőre**, az erdélyi legényre esett, ki mindjárt a bevezető Bruch G.-moll hegedű versenyével s azután, Ernst: Magyar ábrándjával, Bach: Air, Bazzini: Törpe-k tánca, Paganini: Nel

cor piu non mi sento-jával fokról-fokra mindjobban begazolta a fölszigazott vára-kozásokat, melyeket külföldön is elismert tehetségéhez fűzünk. Ez a zömök, megtermett szászípusú magyar lelkű művész föltétlen és hatalmas ur a hurokon, technikája nagy, tudása mély, játékában versenyre gyűl az érzés, a tartalmasság s a virtuozitás s míg a hegedűs egész lényé á zellemölve látszik játéka alatt, a hallgatónak addig csakugyan művészi élvezetben van bőséges része. **Dózsa-Malcher Rezső**ről nagyképűsködés nélkül merjük megjósolni, hogy nevét dicsőséggel emlegetjük mihamarább s az átnyújtott koszoru szalagjának fölírása: „Erdély büszkeségének” kevésnek fog mulatkozni nem-sokára.

Dózsa-Malcher Rezső kiséreje, **Dienzl Oszkár**, Rachmaninoff: Prelude-jét és Sinding: Tavaszfuvalom című kis remekét játszotta zongorán, majd a saját szerzeményeiből a Meditation és A szökőkutnál című két pompás darabot és ráadásul egy harmadikat adott elő fejlett, komoly művészettel. A kis közönség zugó tappsal honorálta a két művész által nyújtott élvezetet, mire **Dózsa-Malcher** végezetül **Popper**: Elfentanz-ját játszotta el, valódi művészeti gy. nyűréséget szerezvén ezzel is mindnyájunknak.

(—ó.)
Felelős szerkesztő:
HERCZEG JENŐ.
Laptulajdonos:
GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR Kristály ! gőzmosó-intézet !

Kolozsvárt,
szemben a vasúti indóházzal.
Telefon sz. 500.

női és férfi fehérneműk mosása és vasalása gyorsan, a legszebb kivitelben, mintha csak új volna. — Az intézet csak **vízgőz és szappan** által mos, tisztít és így a fehérnemű rongálása ki van zárva.

Csipkefüggönyök a legutányosabban tisztítottak.

Kelengyék mosása és vasalása a legszebb kivitelben eszközöltetnek.

Belvárosi felvételi hely:

LASKAI FERENCZ és FIA

ágyemű üzletében

.... Kossuth Lajos-utca 7. szám.

Telefon sz. 405. Telefon sz. 405.

Vidéki gyűjtődék:
Maros-Ásárhelyt Woisler Kálmán, Maros-Ludason Altmann Jakab, Besztercén Tabovics Sámuel, Désen Schwarz Ignác, Sz.-Ujvárt Herschkovics Ignác, Déván Szöcs József, Gyulafehérvárt Weisz D. és Társa, Balázsfalván Komáromy Albert, D.-Szt.-Mártonban Komáromy Sándor, Zilahon Gerő Antal, Radó Andor Nagybánya, Tordán Hartmann Ignác kereskedők. 35—502580.

Megérkeztek! Scherg Vilmos
brassói posztógyárából megérkeztek a legjobb minőségű
..... keztek a legjobb minőségű

férfi ruha- szövetek

... dus választékban! ...

A nagyérdemű közönség szíves érdeklődését ez uton is fölhívja

Moskovitz Berta örökösei:

Üzletvezető

3—5 **ZAUDERER.**

.....Kolozsvárt, Deák Ferenc utca.....

Legolcsóbb Pénzkölcsönt

amortizációs-törlesztéses pénzkölcsönöket földbirtokra, bérházakra a legolcsóbb kamat mellett szolid alapon gyorsan elintézek.

Kölcsönöket szerzek katonatiszteknek, állami, megyei, városi és magántisztviselőknek, hivatalnokoknak 5—10 évi kis részletekben való visszafizetés mellett minden irányban a legnagyobb diszkréció biztosítatik. — **Friedmann Sámuel** (Belkirály-utca 16. sz.) Értekezni: d. u. 3—5 óráig. 2631 31-60.

Egy új! szalon-berendezés ... azonnal eladó...

Kossuth Lajos-utca 25. sz. alatt, hátul az emeleten!

Béla Sándor férfi ruhakereskedőnél

— a tanácsháza alatt —

1 férfi öltöny 4 firtól.
1 fiúöltöny 1 firt 50 krtól.
1 férfi nadrág 1 firtól kezdve kapható csakis a Tanácsháza alatt.

Szám: 1184-1908.

2825 1-1

vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a Kolozsvár városi kir. járásbíró 1902. évi Sp. I. 227/8. számú végzése alapján Keresztési Pál és fia özvegy jávára dr. Bogdán Péter ellen 197 kor. 63 fillér s jár. erejéig elrend. 1903. évi január hó 29-én foganatosított végrehajtás után felül foglalt és 2070 koronára becsült következő ingóságok, ugymint: bútorok, stb. nyilvános árverésen eladának.

Mely árverésnek fenti városi kir. járásbíró 1903. évi VI. 146/5. számú végzése folytán 177 kor. 63 fill. hátralék tökéltetésére, ennek 1903. évi február hó 19. napjától járó 5% kamatai, váltódíj és eddig összesen 34 kor. 6 fill. bíróilag már megállapított és az emelt költségek erejéig Kolozsvár, Mátyáskirály-tér. 25. sz. a. leendő esküszöke 1903. évi október 20-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az árverési ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szűksége esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1903. évi szeptember hó 26. napján.

Ligeti József,
kir. bírósági végrehajtó.**Csuz, köszvény (rheuma)**

szaggyatás, derék- és hátfájás, valamint mindenemü izületi bajok ellen legbiztosabb szer a törvényesen védett

HALÁPI-féle

Restaurator

mely már rövid használat után a fájdalmat nemcsak enyhíti, de sikeresen gyógyítja. Számos orvostanár által kipróbálva és ajánlva.

Egy tubus ára 1 K. 60 fill.

Egyedül raktár: „**APOSTOL**”
gyógyszertár
BUDAPEST

VIII. József-körút 64.

Eveken át szenvedtem rheumatikus bántalmamban. Semmiféle gyógyszer, sem fürdő nem használt. Az Ön Restaurator kenőcsének köszönhetem egyedül gyógyulásomat. Fogadja ezért hálás köszönetemet és abbeli ígéretet, hogy mindenkinek, ki hasonló betegségben szenved, a legmelegebben fogom ajánlani.

Budapest, 1903. szept. 10. Munkácsi József,
2821 1-30. Hernád-utca 30.**Férfi-, fiu- és gyermekruha nagy raktár!****Eisenberger Ábrahám**

Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-u. 10.

Alapított 1865. Alapított 1865. Ajánlja hazai legelső gyártmányu ruhaszöve-
tek, külföldi elsőminőségű gyapjúruk és posz-
tók, kész öltönyök, felöltők és télikabátjait.
Mérték szerinti, kitűnő szabású férfi-
ruhák. Olcsó árak. Kalapok. Nagy választék.

Kiváló tisztelettel Eisenberger Ábrahám.

KREMEL MIKSAvizvezeték-, csatornázási- és
szivattyú mester Kolozsvárt.

Iroda és mintatelep: Monostori-út 95. szám.

Telefon: 454. (SAJÁT HÁZ.) Telefon: 454.

Elvállal vízvezeték-, csatornázási havi részletre,
fürdők és cselelték berendezését, vízállomások, szivattyú
művek, kútkák kézi és erőművi hajtásra, vízvezeték-
ek, kastélyok és községek részére, tüzelési berende-
zések gyártásnak, melegvíz telepek, technikai beren-
dezések, fürdők, kórházak, sanatoriumok, iskolák és
gyógyfürdők részére.

Javításokat olcsón készítek. Házi veze-
tékek évi jókarban tartását elvállalom.

2748 12-12 Tisztelettel Kremel Miksa.

Hántott cser és tölgyfa raktár!

A legjobb tűzifa tölgyfa fűtésre a
hasított bükkfa!

1/2-ől 2 m³ karók közt rakva
száraz hasított bükkfa házhoz

szállítva

10 korona 50 fillérért

kapható

Wertheimer Vilmosnál

Széchenyi-tér (a vashíd mellett).

Babos-palota.

Vágott száraz bükkfa 500 kg. vétel-
nél házhoz szállí va 1 kor. 50 fill.

Nagyobb vételnél tetemesen olcsóbb!

Órás- és ékszerüzlet átvétel!**Babos Sándor ur** órás- és ékszerész

üzletét október 1-én átvettem és azt

Wesselényi Miklós-utca 16-ik sz. alatt

arany-, ezüst-órák és ékszerekkel

ujjonnan berendeztem!

Javításokat az új rendszer szerint mechanikailag a
legolcsóbban elkészítek és vidéki megrendeléseket
2782 s/15 elfogadok és pontosan eszközölök.

Hájek Miksa órás- és ékszerész

Minden héten új utazás. Egyetlen sorozat sem ismételtetik.

Kolozsvárt, Szentegyház-utca 1/a.
(Róm. kath. bérpalota.)**Világ-Panoráma**

kitűntetve 36 arany- ezüst és bronz-éremmel.
Photoplasztikai körutazások. Az egész világ a maga valóságában.

1903. október 18-tól október 24-ig:

BORNEO

és az új guineai szigetek. Ázsia.

Látható: d. e. 9-12-ig, délután 2-10 ór. ig.

Belépti díjak: Felnőttek számára 40 fill., tanulók, gyer-
mekek és katonák (örmsértől lefelé) 20 fillért fizetnek

Ügynökök

és pénzbeszedők keres-
tetnek egy elterjedt
házi cikk eladására.

Óvadékkal rendelkezők előnyben
részesülnek.

Ajánlatokat S. C. alatt továbbít
a kiadóhivatal.

SÁRGA KRISTÓF

FEHÉRNEMÜ, VÁSZON és SZÖNYEG RAKTÁRÁBAN

KOLOZSVÁRT, DEÁK FERENCZ-UTCA 3. SZÁM ALATT.

2550 Legolcsóbb árban és legnagyobb választékban kaphatók: 85-104

és férfi-, női-, fiu- és
leányka fehéreneműek min-
den nagyság és minőségben.

Továbbá kész mátrác-,
paplanok, párnák, ezekhez
ágyhuzatok minden kivitelben.

Elvállal kiháza-
sítási vagy magán-
szükségre kívánt
mindenféle fehére-
nemű pontos elké-
szítését, kitűnő
szabás és jó össze-
állításra legnagyobb
figyelem fordítatik.

Értesítő!

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a nagyérdemű közön-
séget, hogy a kor kívánalmainak megfelelően berendezett

műkertészetemben

készítek élő virágokból a legújabb párisi divat szerint

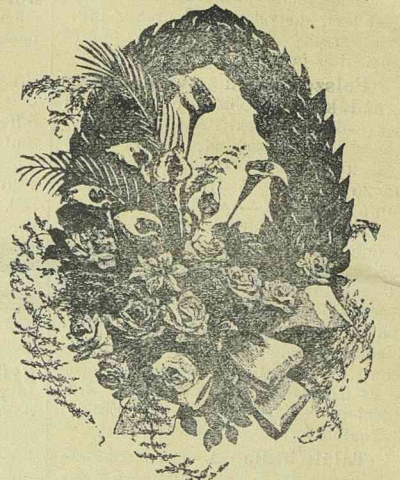
csokrokat,
koszorukat

és mindenféle virágdisztárgya-
kat egyszerű, szép és egész finom
kivitelben mérsékelt árakért.

Továbbá elvállalok kisebb-
nagyobb kertrendezéseket
vagy újjaalakításokat.

Papp Samu műkertész,
a Kertészeti Közlöny szerkesztője.

Kertészeti telep: Külmagyar-utca 25. sz.

Braun Mihály

hangszerkészítő Kolozsvárt

Wesselényi Miklós-utca 18. sz.

Nagy raktár az
összes hangsze-
rekben.

Nagy
javítóműhely!

Árjegyzék ingyen és
bérmentve.

Mérsékelt, szo-
lid árak

Kalapujdonságok! — Fehéreneműek!**Bittó Rezső * Kolozsvárt,**

Mátyás király-tér 12.

Ajánlja az őszi évadra megérkezett

FÉRFIDIVAT

Ujdonságait!

Legjobb kivitelben, legjutányosabb árakban!

Nyakkendő különlegességek!

Czipő- és sport-czikkok!

Mátyás király
tér.Gróf Rhédey
palota.**Schuster Emil**Norinbergi, díszmű, játék, sport, vadászati
és fényképezési kellékek áruraktára

Telefonszám:

183.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát:

Az eredeti **Grammophon**
Amerikai zenélő- és szavaló-gépei,

eredeti gyári árakon 105, 150-200 koronáig; ugyisint az

ezekhez megfelelő

lapokból állandó

nagy raktár magyar,

német, angol, fran-
czia, olasz kiadások-
ban. **Grammopho-
nok**at megfelelő
referenciák mellett
havi részlettör-
lesztés mellett is
árusítok eredeti
gyári árakban.

Vadászati kellékekben: Kizárólagos raktár I. P. Sauer & Sohn
Suhl. H. Pieper és Neuman Freres bel-
giumi fegyvergyárosok szerétes és golyós fegyvereiből bármilyen
Caliberben 38 koronától 600 koronáig; Revolverek, Browning
és Bär czéllövő és flobert pisztolyok, revolvertöltények, töltény-
hüvelyek, fojtások, golyók és serétek, becsavaró- és tisztító kellékek
stb., vadászczipók, csiznák, vadászharisnyák, kalapok és sapkák.
Vízhatlan ledűző és teveszörkabetők, felöltők és gallérok, valódi
dániai mosható iramszavarsbörkabátok, szörmevel bélelte és
béleletlenül, borsapok és sisakok.

Schuster Emil.

2-13 84 *

Vadászati kellékekben: Kizárólagos raktár I. P. Sauer & Sohn
Suhl. H. Pieper és Neuman Freres bel-
giumi fegyvergyárosok szerétes és golyós fegyvereiből bármilyen
Caliberben 38 koronától 600 koronáig; Revolverek, Browning
és Bär czéllövő és flobert pisztolyok, revolvertöltények, töltény-
hüvelyek, fojtások, golyók és serétek, becsavaró- és tisztító kellékek
stb., vadászczipók, csiznák, vadászharisnyák, kalapok és sapkák.
Vízhatlan ledűző és teveszörkabetők, felöltők és gallérok, valódi
dániai mosható iramszavarsbörkabátok, szörmevel bélelte és
béleletlenül, borsapok és sisakok.

Schuster Emil.

2-13 84 *

Vadászati kellékekben: Kizárólagos raktár I. P. Sauer & Sohn
Suhl. H. Pieper és Neuman Freres bel-
giumi fegyvergyárosok szerétes és golyós fegyvereiből bármilyen
Caliberben 38 koronától 600 koronáig; Revolverek, Browning
és Bär czéllövő és flobert pisztolyok, revolvertöltények, töltény-
hüvelyek, fojtások, golyók és serétek, becsavaró- és tisztító kellékek
stb., vadászczipók, csiznák, vadászharisnyák, kalapok és sapkák.
Vízhatlan ledűző és teveszörkabetők, felöltők és gallérok, valódi
dániai mosható iramszavarsbörkabátok, szörmevel bélelte és
béleletlenül, borsapok és sisakok.

Schuster Emil.

2-13 84 *

Vadászati kellékekben: Kizárólagos raktár I. P. Sauer & Sohn
Suhl. H. Pieper és Neuman Freres bel-
giumi fegyvergyárosok szerétes és golyós fegyvereiből bármilyen
Caliberben 38 koronától 600 koronáig; Revolverek, Browning
és Bär czéllövő és flobert pisztolyok, revolvertöltények, töltény-
hüvelyek, fojtások, golyók és serétek, becsavaró- és tisztító kellékek
stb., vadászczipók, csiznák, vadászharisnyák, kalapok és sapkák.
Vízhatlan ledűző és teveszörkabetők, felöltők és gallérok, valódi
dániai mosható iramszavarsbörkabátok, szörmevel bélelte és
béleletlenül, borsapok és sisakok.

Schuster Emil.

2-13 84 *

Elegáns, sickesen álló
egyenruhák

ugy mint

teljes felszerelések

legjobb eszközölhetők

Sebesta J.

Kolozsvárt, Wesselényi M.-utca

(Hintz-patika mellett)

Saját személyes
vezetése alatt

rég fennálló

egyen-ruházati

szabó üzletében.

Szabályszerű, szintartó szövetek rendkívüli nagy választékban!

Egy nő mameink jegyzetei a fehér lapra.

Másolja: Quis.

XXI.

A legtöbb kedvem ahhoz lenne, hogy hazamenjek falura és ügyet se vessek a politikára. Gyűlölöm az egész komédiát, azt a perfid játékot, a mit Bécs velünk űz. De nem mehetek haza. Először, mert a feleségem patáliázna, hogy miféle tekintély vagyok én, a ki épen akkor huzódok el az események színhelyéről, a mikor minden forr, buzog, folyton változik. Másodszor, mert nem lehetne ugye nyugtom a választóimtól sem. Folyton tölem kérdeznék, hogy hát hogyan leszünk már? A mire persze nem tudnék felelni. Szeretném én látni azt az embert, a ki ebben a bolond városban, a mi ma a politikai szinten folyik, ki tudna igazodni. Egy bizonyos, az, hogy semmi sem bizonyos. El kell ismernem, művészi tökéletességgel folyik az az arcátlan játék, a mit megoldásnak, kibontakozásnak neveznek. Bemeleg audenciára Tisza István, kijön egy óra múlva, mint designált kormányelnök, mire a szállodájába ér, már hívják vissza, hogy várjon csak még egy kicsit, vár, beszél, magyaráz, tervez s azzal jön ki, hogy lőttek az erős kéz politikájának, akkor beáll Lukács László s elsőző a levest, akarom mondani a Tisza főzetjét, ajánlja Andrásy, Széll, a Herkó páter és végül magát. Mire mind a ketten Budapestre érnek, azt sem tudják, fiuk-e, vagy leányok, vagyis kegyvesztettek-e, vagy a megoldás megteremtői. Nehai való szegény Reviczky Gyula azt énekelte: „A világ csak hangulat.” No, hát a magyar válság megoldása a hangulatoktól függ. Ész nélkül megy minden, azaz — Bécsben nagyon is észszel. Tudják ők jól, mit akarnak, mi is, hogy miben fő az udvar feje, de — bolondjuk egymást, melyik űlne fel a másiknak. Mindaketten úgy tesznek, mintha egymást szeretnék, pedig — megfojtaná egyikünk a másikat egy kanál vízzel. Ők mintek azt, mert olyan vakmerőek vagyunk és követelni merjük az elszakított jogainkat, mi őket azért, mert gonosz és nemzetellenes merényleteikért a pokol fenekére kívánjuk a Szent István tornyot és környékét. Mi tiszta bort töltünk a pohárba, de Bécsben azt felrázzák, mint ha nem lenne tiszta, vagy azért, hogy zavaros legyen. Igazán tegnap ki is fakadtam a kilences bizottságban. Miért nem csap a tüzes istennyila abba az intrikáns megöszült és csatavesztésben megrokkant vezérkari főnökre, hogy takarodna Haynau után a pokolba? Miért nem éri lapos gutaités azt az orcatlan pimasz csehet, Koerber? Ha ezeket elvinné az ördög, mindjárt tisztább lenne a levegő

s mindjárt könnyebb lenne a megegyezés. Vagy elég lenne az is, ha lenyisszantanák Bechnak a copfját s Koerbernek a nyelvét? Ezekre a kifakadásokra lelkeben megrendült Széll, nemcsak azért, mert kebelbarátját Köerbert aposztrofáltam, hanem azért is, mert félt, hogy az ő nyelvének is kívánok valami csendes bennlást. Nem mondom ez sem ártana, hiszen az ő folytonos lo-csogásai is hozzájárultak ahhoz, hogy eny-nyre összegabalyodtunk.

Igaz, a kilences bizottság! Mondhatom, nagyszerű munkát végeztünk. Minden benne van a programmban és még sincs semmi. Például, a zászlóról nézve ez a megállapodás. (Magamnak írom le, ezt nem tiltja a titoktartás kötelezettsége.) „A közös hadseregben, illetve az abban elnyelt magyar hadseregben kidomborítandó a magyar nemzeti jelleg, az ösztönös monarchiára való tekintettel, a mint azt az egységes család és császári hadsereg jellege megköveteli.” Ha ebben nincs benne a magyar jelvény, akkor nincs sehol. Ez különben olyan szövegezés, a milyent csak Széll tud formulálni; különben teljesen egybehangzó Deák kiegyezési törvényének idevágó cikkeivel.

A vezényszóra vonatkozó megállapodás pedig így szól: „A közös és egységes hadsereg (lásd chlopyi hadiparancs) vezénylői nyelvire jelenleg, tekintettel annak jellegére és Tulajdonosára a német, a mely a föld egyetlen érthető nyelve és a leggyönyörűségesebben hangzó beszéd. (Lásd a Götterhaltet.) A változott körülmények miatt azonban a kilences bizottság, illetve a megbízó szabadelvű párt beldija annak a követelésnek jogosságát, hogy a felsőes német nyelv mellett, hangsúlyos, va, hogy mellett és nem helyette, más nép törzsi nyelvek is érvényesüljenek, úgy, a mint azt a zászlóról szóló pont körvonalozza. A midőn tehát megállapítatik a magyar törzs azon joga, hogy nyelvével élhessen s azt, mint Landessprachet használhassa, — annak a természetes hangsúlyozásával, hogy a használt mértékének megállapítója az 1867. XII. t. cikk alapján a magyar király, — kimondja az országos szabadelvű párt, hogy a közös hadsereg magyar részében és Magyarországon általános ezredeiben elvben magyar legyen a vezénylői nyelv. Megjegyezték azonban, hogy a mint az szokásban is van, magasabb er-dekek miatt, hogy t. i. a többségben magyar legénységű azon ezredekre nézve, melyek a legelsősebb örökös tartományokban állomásoznak, a magyar vezénylői nyelv még elvben sem terjesztetik ki. Viszont nem terjedhet ki az elvben magyar vezényszó azon más nemzetiségű és a felsőes örökös tartományokból sorozott legénységre sem, mely ugyancsak a magasabb birodalmi érdekek miatt a magyar korona területén állomásozik. Zárókéül megjegyezték, hogy a magyar illetőségű és magyar honos idegen anyanyelvű legény-

ség sem vonathatik a magyar vezénylői nyelv elvi hatásköre alá. Reájuk nézve is a legfelsőbb német vezénylői nyelv a kötelező.”

Ha Deáknak nagyszerű emléket állít a XII. t. cz., akkor Széllnek ez a formula fog örök emlékeztetőre szolgálni. A mig egyfelől elismeri és meghagyja a korona felség jogait, másfelől érvényesíti a magyar országgyűlési többség azon jogát, hogy a vezénylői nyelvet megállapíthatja. Nagyszerű, remek, fenomenális szenzáció, csodálatos, felség, utólrhetetlen bölcsesség, ravaszság, a mellett átgondolt magyar szabadelvű hazafiság rejlik a lent jegyzett két pont min-don sorában. Ha erre sem lesz meg a béke, én is vállalkozom az erős kéz politikájára. Igaz, szinte elfeledtem, a kilences bizottság határozatainak a klauzuláját feljegyezni. Ezt pedig önmagam iránt való kötelességem megtenni, hiszen az én indítványomra formuláztuk elköpen: „Mint hogy a fenebbi megállapodások a magyar országos szabadelvű párt katonai programját képezik csupán és nem tartanak igényt arra, hogy törvényekké változva, a magyar corpus jurist ekítsék, mondja ki a párt, hogy a megállapodások memorandum alakjában terjesztessenek fel a felsőes bécsi császári ud-varhoz. A felterjesztés annak a politikai nagyságnak a feladata leendő, a ki az átadás napján és órájában designált magyar miniszterelnök. Minthogy azonban sohasem lehet biztosan tudni, ki a miniszterelnök jelölt, mert annak neve óránként más és más, minden eddigi és ez utáni miniszterelnök jelölt együttesen menjen fel a birodalmi székvaróba, hogy a törvényes és felterjesztésre hivatott politikai nagyság okvetlenül kézzel legyen. A mig pedig a beterveztő audencián van, a többi jelölt izgatottan várakozzék a császári fogadóterem előszobájában, hogy mire a beterveztő és normális számítás szerint azonnal meg is bukó jelölt kijön, ott legyen a legeslegfrissebb miniszterelnök jelölt.”

— Megjegyzem, hogy ez azért gondoltam úgy ki, mert ki tudja miért ne lehetne ki is miniszterelnök — jelölt? Azért is, hogy legalább egyszer audenciára mehessenek az — előszobába. — De folytassuk, itt jön a java: „A beterveztett memorandum illetékes elbírálására a szabadelvű párt véleménye szerint csak a következők méltók: gróf Paar és Unpaar, továbbá Bolfrass és Hauptfrass hadseregdek, báró Bech, dr. Koerber Ernő, Lueger, valamint az osztrák tartományi főmarsallok. A katonai program csak akkor tekinthető elfogadottnak, ha a fentnevezettek, tehát az egész kamarilla egyhangulag, minden legesekélyebb változtatás nélkül magáévá teszi azt.”

És itt leteszem a tollat. Ez után most nem méltó az alkalom nagysághoz és a történelmi pillanathoz, hogy egyebet is feljegyezzek — — —

Manőverképek.

Írta: Bojta.

Jövel gyermeki lelkesedés — ragadj el vesszőparipád, hogy a régi rajongással lássak és érezzék! Mert szép idő volt az, mikor még minden szép volt, érdekes volt, mikor még nem lepte be lelkeimet a közöny patinája.

Hej! nem tudok már írni a régi lelkesedéssel. Fenséges és andalító tájak — nagyszerű és pásztori képek csak suhanó árnyak utamon — szívem — lelkem alig fogadja be őket.

Pedig egykor másképp volt, s azt! — azt a régi zajongást hajszolom írásaimban, mert szívem még néha megdöbben a patina alatt — de mintha lánczra volna verve, mintha üdőségéből vesztett volna a lelkem. S ez a veszteség mérhetetlen, mert egy egész érzésvilág!

I. Indulás.

Ama varázsteljes, misztikus éjszakák egyike borul a hallgató tájra — melyeknek búvája költöt és természetudost annyiszor ringatott éber álmodásba.

A Marosvölgyi száz városkák egyikében vagyunk.

Csend van most is. Szunnyad a világ, csak a távoli malom zugása hallszik, mint az alvó természet lélegzetvétele. Amütem lépések kongása veri fel az utcák csendjét — s mint egy megbolygatott hangyaboly lakói — nyüzsgő — mozog a város legyeres népe — osztagokba verődik össze, hogy bucsut mondjon nyugvó szállásának.

Megcsillan a csillagok ezüstös sugarában egy-egy kardvillanás, amint az osztagok parancsnokai tisztelegve adják be jelentéseiket — másutt halk vezényszó hallszik, gyors fordulat — s már indul a csapat éle — csendben, halkak — mintegy az alvó természet izgézete alatt.

...S egy zöld zsulus kis ház előtt fölhangzik a cigány — előbb halkán, édesen — mintha angyalok szólnának az álmodóhoz — majd szenvedély s fájdalom viharzik a hangszerek hurjain.

Ujabb vezényszó — gyors fordulat — a csillagok csókja pedig hosszasan tapad a búcsúzású szív fölé emelt kard pengéjére.

S halkán — az utolsó nótá dallamára fölhangzik a legénység ajkán az ismert induló:

„Kis pej lovam trappba mén, Visszavisszanéz...”

Száz ablakból száz kis lány Mind utána néz!...”

II. Menet Pihenők.

Az utcásonban pedig, s azon túl — künn az erdős hegy tövében húzódik lassan — méltóságteljesen csapat, vele s fölötté

ama gyenge fényű, mely az itt-ott felgyújtott mécses világából szövődik egybe. — Olyan ez, mint a mesebeli orias hölgy sötét uszálya — telehintve apró, fényes gyöngyszemekkel.

Ezalatt lassan oszlik a homály s mire biborpalástját az ég aljára föltűzi a nap — mintegy tündérkézek varázslatára — kilép a párs ködfátyolkerekből sugárörvényben egy lovas csapat. Vélhetők: — fejedelmi csatlósok serege közeleg távol napkelet honából bibor sugárözönben — melytől, mint pajzán képzelet játéka — ki-kissillan arany zabola, arany kengyel, s vérrózsás kardok villanása — Fenséges kép ez! Gyönyörű millieu s gyönyörű keret!

Bár volna bennem erő arra, hogy megörökíthessem — de Istentől való ihlet adhat csak ily erőt, mert a színek valóságos tobzódása ez a gyönyörű hajnalhasadás.

A gyalogság állva hódol a varázsnak. — A tekintetek egyideje a délcegen továbbító huszárokot követik — azután teljes áhitattal merülnek a koló nap, a pazar színpompa csodálatába. — Am nem mindenki hódolhat zarataltanul. Baj, ha a láb-beli vagy szerelvény szorít — azon igazítani kell — mert tíz perc múlva indul a csapat s aztán már alig lesz a menet alatt erre több alkalom.

Ez volt az ugynevezett „rövid pihenő.” — Utána folytatódik a menet s csak akkor kerül újra pihenőre a sor, ha a megleteknél immár több mint fele a csapat háta mögött van Ez a „hosszú pihenő”, mely a csapat erőállapotához képest 1—2 óráig tart.

A mozgalmass, táboros élet központja a markotányos kocsi. E körül hemzseget a csapat népe, mint kaptár körül a méh. A győpön pedig szép sorjában állnak a gulában rakott fegyverek — mögöttük a szerelvény, s távolabb, árnyas belyeken együtt és szerte szét a pihenő legények. Ott jár közöttük festői öltözetében a tábori élet tipikus alakja „Madame Sans Gêne”. Savanyu cukor, párolgó virsli és minden jó, mit a szomszjas torok és éhes gyomor fantáziája megteremt, mesés olesó áron kikerül üstjéből s kosarából Fáradhatatlan és áldozatkész — különösen fárasztó me-netknél érvényesül áldásosan, s miért a bakahumor szeretettel veszi körül érdekes alakját.

Ha a menet nem volt nagyon fárasztó, derült jó kedv lesz urrá a csapat felett s ilyenkor vége hossza nincs az évdésnek; de megtörténik néha, hogy egy kis nyugtalanság vegyül a közhangulatba. Ha a jelentőlovasok sűrűn járulnak a parancsnok elé — ha a nagyfejek (magasabb parancsnokok és segédtszjeik) összesugnak — bugnak: kezdjük sejtteni, hogy a nap nem mulik el harc nélkül. De ennek már külön fejezetet szentelnek!

(Folytatása következik.)

Fontos háztartási czikk!

כשר Kokusz-növényzsir.

Kitűnő főzéshez, sütéshez, teljesen pótol vaját, ludzsirt. A kokusz-növényzsir teljesen szagtalan, nagyon szapora, soká tartható, kellemes-egészséges, könnyen emészthető cukor- és gyomor, bajosoknak is ajánlható. 2792. 2-2

Öt kilós postadobozzal 8 koronáért utánvétel bérmentve bárhová küld:

Klein Regina, Tolcsva.

Kovács Mátyás

uri-, női- és gyermeklábbeli üzlete
KOLOZSVÁRT, EGYETEM-UTCA 1. sz.

Van szerencsém ez uton is a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy:

Egyetem-utca 1-ső szám alatt

folyó évi április hó 1-én, a mai kor igényeinek megfelelő, szakszerűen berendezett:

czipész üzletet

nyitottam, melyben a nagyobb üzletekben el-sajátított szakismereteimnél fogva a legkényesebb izléseknek is megfelelő uri-, női- és gyermekczipőket, valamint beteg és hibás lábakra a legkényelmesebb és legmegfelelőbb czipőket készítek.

Üzleti elveimet a szakszerű, izléses, pontos és emellett jutányos ár munkára fektetem, és minden igyekezetem oda irányul, hogy nagyrabecsült megrendelőimet a legnagyobb mérvben kielégítem és üzletben állandó vevők ként tisztelhessem, miért is a nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérem

2762 9-10

teljes tisztelettel

Kovács Mátyás,
czipész mester.

HERMANN E.

varrógép és kerékpár nagy raktára
Kolozsvárt, Egyetem-u. 6. sz.

Ujonnan berendezett mechanikai o-műhelyemben minden mechanikai javítások olcsón, gyorsan és pontosan o o o san eszközöltetnek. o o o

Deutsch József

férfi-ruha áruház Kolozsvárt,
Mátyás király-tér 30. sz. alatt.

Férfi-, fiu- és gyermekruhák a legelőnyösebb árak mellett szerezhetők be!

Figyelem!

UJDONSÁGOK

Globelin,
Smyrna,
Bjzaki,

Keresztsem,
Kosszúöltésű,
Filet vagy Káló

kézimunkákból!

Valamint a fentiekhez Szövetek,
Fonalok, Béllés, Diszek és Szegők.

Előnyomda és ehez szükséges Shablonok (lyukasított papír) gyártása. Smyrna hárász s kilő 9 kor. rjzaki hárász a mtrg 24 fill. Filofloss Selyem s mtrg 10 fill. Mosóselem s mtrg 4 fill.

ÁKONTZ SÁNDOR

Erdélyrészt legelsőbb kézimunka-, kötött- és rövidáru raktárában
Kolozsvárt, Mátyás király-tér (Városházor).

Alapított 1830.

Izléses

könyvnyomdai mun-kákat legolcsóbb ár-ban készít GOMBOS FERENC nyomdája.

Varrógépek!

1 valódi családi Singer varrógép himző készülékkel ellátva 30-50 frtig
1 karikahajós 65-80 frtig
1 Central Bobbin 86-90 frtig

Eredeti Howe C. Wheeler & Wilson A varrógépek kedvezménye: *Heti vagy havi részletfizetésre is vásárolható.* o o o o o o

2594 89-*

Gépeimért 10 évig felelek.

1 új kerékpár angol villával 70-90 frtig. Kerékpár köpeny 4-6 frtig.
Kerékpár 1 mlő gummi 2 frt 30 krtól 3 frtig. Kerékpár csengő 35 krtól.
1 frt 50 krtól. Kerékpár acémlámpa 2 frt 50 krtól 5 frtig stb. stb.

Minden nállam vásárolt, javított óráért 2 évi jótállás!

Olcsó órajavítási és aranyműves műhely!

Őszi J. Kolozsvár

Unió-utca 7. sz.

Zsebóra tisztítás	K. 1.20-tól	feljebb
" rugó	K. 1.20-tól	"
" üveg	40-tól	"
" mutató	30-tól	"
Gyűrű forrasztás	80-tól	"
Gyűrűkő	60-tól	"

Tartós, leltismeretes munka!

Aranyjavítások legolcsóbban!

A kolozsvári 1903. évi gazdasági állat- és gép-kiállításán díszoklevéllel kitüntetve.

Gasolin fejlesztő.

Sürgőncim: **Streck József** Telefonszám: 285.

Gáz-, vízvezeték- és szivattyú felszerelési vállalata.
Kolozsvárt, Kinizsi-utca 5. sz. (Óvár).

Gázvilágítás összes szerelvényei u. m.: csillárok, lyrák izzólámpák, mindennemű üvegfelszerelések és izzó-testek (harisnyák) minden nagyságban
Gázfűző készülékek, u. m.: főzők, fürdőmelegítő kemenczék, gáz-kandalók és vasalók. Kutszivattyúk, tűzfecskendők stb. stb.
Saját készítményű (Gasolin) levegőgázfejlesztő készülékeknek egy 60-70 gyertyafényerejű lámpa óránkénti fogyasztása csak 2/2 fillér, legolcsóbb legelőnyösebb és teljes veszélymentes világítási módszer leggyorsabb kezeléssel; minden nagyság állandó raktára.
Levegőgázzal (Gasolin) kiállítások jutányos árban eszközöltenek táncszívalmak, társas-estélyek és egyéb alkalomra, rövidebb időre is.

Elvállal légszesz berendezéseket és átalakításokat helyben és vidéken.

Kérve a n. é. közönséget exen legújabb, legszebb és legolcsóbb gázvilágítás szíves megtekintésére szerelődmben.

Kiváló tisztelettel

STRECK JÓZSEF.

Már megérkeztek a közelgő őszi és téli idény összes

UJDONSÁGAI

— óriási választékban: —

a legmodernebb cylinder
a leghíresebb keménykalap,
a leggyesebb puhakalap,
a legszebb vadászkalap,
a legkedvesebb gyermekkalap,
a legcsinosabb fűsapka,
a legjobb téllsapka,
a legfinomabb nyakkendő,
a legszebb ing,
a legerősebb esőtakaró,
a legtartósabb keztyű,
a legdivatosabb gallér és kékző,
és sok más ural dívatcikk.

2682 21-50

Videki megrendeléseket pontosan eszüközök.

Nálam vett cylindereket ingyen vasalok!

Legolcsóbb árak!

Látogatásokat szívesen veszek!

Vételkényszer nincs!

STRASSER LAJOS

Erdély legnagyobb speciális kalapraktára
Kolozsvár, Wesselényi M.-utca 22.

Valódi Erdélyi hegyaljai Tisztán kezelt borok!

2514 35-*

A borfogyasztó közönséget, kirándulókat, mulatság rendező bizottságokat tisztelettel értesítem, hogy kedvező bevásárlások folytán beszerzett, úgy mint *saját termései valódi hazai borok*. Erdélynek leghíresebb borvidékeiről, mely borok szakértők által rég egy rangban a híres Tokajival osztályozva vannak, a legmesszebbmenő felelősség és *lehetőleg árak mellett*, a következőképpen eladásra bocsátom.

Zárt palackokban literenként:

Erdélyi hegyaljai krakkói asztali bor I. oszt. — K 84 f
" " " " II. " — K 72 f
" " " " III. " — K 60 f
" " " " deesenye bor . . . I K 10 f

Ezen árak mellett a fogyasztási adó már ki van fizetve!
Ezen árak bárhova hazaszállítva készpénzfizetés mellett értenők. — Üvegek 15 napra kölcsönképp adótnak.

Zárt 7 deciliteres palackokban:

Erdélyi hegyaljai som . . . — K 90 f
" " " " risling . . . — K 90 f
" " " " muskotály . . . I K 20 f
Valódi egri bikavér . . . I K 20 f
" " " " piros bor, literenként — K 84 f

Telefonon megrendelhető és minden időtájban hazaszállíthatók!

Friss édes must kapható!

Literenként a 70 fillér, 5 literen felüli vételnél a 60 fillér.

Borüzletem szoliditására személyes meggyőződésért kérvé, maradtam tisztelettel

Ötvös Danielné,

Telefonszám 511.

KOLOZSVÁRT, Óvár, Bocskay-utca 1. szám,
(Mátyás király születési háza szomszédságában)

Telefonszám 266.

PÁRTOLJUK

Telefonszám 266.

HAZAI IPART

Legkifutóbb szappan a Kolozsvárt készülő HEINRICH-féle

Szt.-László

fertőtlenítő
pipere o o
o szappan.

Ezt nem a magyar ipartermék iránt való elnézés-
sel és hazafias kötelességből kell vásárolni, hanem
a magunk jóvoltáért. Mert a bőr tisztasága az egész-
ség határozó fentartója. Már pedig a Szt.-László
szappanról egyetemünk általános kortani
intézetében vezetett és a külföldi iroda-
lomban is méltányolt tudományos vizsgá-
latok kiderítették, hogy a kézhez tapadó
leggyilkosabb baktériumot is megöli. o o
Az ugyanabban a gyárban készülő egyéb pipere,
ásvány- és gyógyszerzappanok szintén a legkifutóbb
minőségűek, enyhe és biztos hatásúak, a miről ha-
zai orvos-tanáraink számos kitérőbizonyít-
ványa tanusodik.

Arak darabonként:

1. Szt.-László fertőtlenítő pipere szappan. . . 70 fillér.
2. Nautilus szappan, gyöngéd bőr tisztítá-
sára való enyhe szappan . . . 40 fillér.
3. Irodai szappan, hivatalok és irodák
számára . . . 30 fillér.
4. Valódi higiénia-szappan, leghatósabb
tisztító szappan munkásoknak . . . 24 fillér.
5. Ásvány szappan, közönséges mosásra
hideg vízzel . . . 20 fillér.
6. Kővér gyógyszerzappan (gyermkek fürös-
tésére). Borax, kén, kátrány, creolin
gyógyszappanok . . . 70 fillér.

Gyár: Kolozsvárt,
Monostori-út 45.

A szappanok belajstromozott védjegy-
gyel kerülnek forgalomba és csak
akkor valódiak, ha a gyár védjegye
és teljes cég-címe: **Kolozsvári**
(Heinrich József) **ásvány és gyógy-
szappan-gyár** Macha G betéti
társaság van rajtuk.

Kapható Kolozsvárt minden gyógyszer-
tárban és a következő kereskedésekben:
Gergely Ferencz utóda, Burger Frigyes gyógyszer-
üzlete, Sándor Agoston és Társa, Deutsch M. mű-
szerész, Veress László, Weinstein Sámuel, Haraszi
Jenő, Hirschfeld Sándor, Barcsay Manó, Csiky Mi-
hály, Vig Sándor, Béni István, Juhos László, Kasz-
ner Ignác, Herczeg Albert, Oláh Rudolf, Péterfi
Mór, Fisch Jenő, Schuller Lajos, Szász Lőrincz,
Wéber János, Szele Márton, Jenei Lajos, Kónya
Sándor, Munzát Manó, ifj. Gráf Lőrincz, Schuster
Emil, Kovács P. Fiai, Benke Dező, Fuhrmann Ká-
rol, Kövendi Károly, Reichelt Mihály, Adi László,
Bréver János, Rosenzweig Antal, Szannó Ede és
Czirják Károly, Zsilinszky Antal, Boskovics József,
Havas László, Flóra Gyula, Baktai L., Jakobi Lajos,
Wertheimer Vilmos, Somlyai László, Segesváry és
Társ, Moldován János, Pap László, Lakatos József,
Wéber Frigyes urak üzletében. o o o o o

2327 37-53

A betéti társaság
Igazgatósága.

A híres és közkedveltségnek örvendő K.-Imperi

Répáti savanyuvíz

a mai naptól kezdve közvetlenül a forrástól

egészen friss töltésben kerül forgalomba.

Dr. Lengyel Béla m. kir. egyetemi tanár szakvéleménye a következő: A k.-imperi „Répáti” forrás oly kitűnő égvényes savanyuvíz szolgált, mely úgy szerencsés összetétele, mint rendkívül dúz szén-savtartalma folytán megérdemli, hogy a maga nemében a legkifutóbb egyikének tekintessék s mint ilyen, a megfelelő méltóságban részesüljön.

Purjesz Zsigmond dr. prof., a következőképp nyilatkozik: „Bizonyítom, hogy a „Répáti” savanyu-
vizet a nyakharthyák hurutos bántalmait ellen ismételve jó sikerrel alkalmaztam.”

Dr. Hankó Vilmos tanár, az E. K. E. balneológiai oszt. titkára e vízzel így vélekedik: „A „Répáti” víz nemcsak mint élvezeti víz kitűnő, hanem mint gyógyító ital is megbecsülhetetlen a Csehország-
ból hozott drága krondorfi vízzel minden tekintetben versenyez.”

Mindig friss töltésben kapható

2087 42-*

kolozsvári főraktárosunk: Deutsch Lipót

Hoavéd-utca Csetz János-
féle házban.

a fűszerkereskedésekben és vendéglőkben.

Telefon 486. sz.

„Répáti” forrás kezelősége.

Joánovics Testvérek

— ezélt KATÓ J. —

Van szerencsém a nagyérdemű közön-
ség tudomására hozni, hogy a Kolozs-
váron jól ismert

Kató J. fényképezési
műtermet — átvettük

s fenti cég alatt folytatjuk.

Ajánljuk elsőrendű műtermünk, mely
ujjonnan berendezve a legmesszebbmenő kívá-
naknak is megfelelő.

Öltözök a n. é. közönség rendelkezésére állanak!

A volt KATÓ J. cég minden felvételéből
utánrendelések elfogadtnak!

fényképezési- és festészeti műterme

Mátyás kir.-tér 32. Kolozsvár. Telefon: 150. szám.

Gyermekfelvételekben
specialisták!

Aquarellek és olajfestmények

úgy természet, mint képek után jó t-
állás mellett a legkifutóbb kivitelben ké-
szítetnek. Nagyítások platin
pigment- és fényes papíron.

Csoportok egyletek és családok
számára. Házonküli felvételek.

Képek minden nagyságban és minőségben!

Midőn ezeket a n. é. közönségnek tudomására hozzuk,

kérjük szíves pártfogását. Tisztelettel

2723 14-50 JOÁNOVICS TESTVÉREK.

A volt KATÓ J. cég minden felvételéből
utánrendelések elfogadtnak.

Kiváló szerencse TÖRÖKNÉL!

Felülmúlhatlanul

kedvez főarudánkknak a szerencse. Rövid idő alatt 12 mil-
lió korona nyereményt többet fizettünk nagyrabecsült
vevőinknek; csak a legutóbbi 5 hónapban a

3 legnagyobb nyereményt és pedig:

- a 605.000 koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre,
- a 100.000 „ főnyereményt a 74866. „ „
- a 90.000 „ „ a 109780. „ „

és ezenkívül még egyéb sok nagy nyereményt.

2707 2-8

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen
részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 13. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget:

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000,
1 a 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a
80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000,
1 a 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000,
8 a 15.000, 36 a 10.000 korona és még sok egyéb;
összesen 55.000 nyeremény és jutalom 14.459.000
korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

- 1/8 eredeti sorsjegy frt —.75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.—
- 1/2 „ „ „ 3.— „ „ 6.—; 1/1 „ „ „ 6.— „ „ 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. évi október hó 19-éig

bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. és T^{SA}

BANKHÁZA BUDAPEST,

Hazánk legnagyobb Osztálysorsjáték-üzlete.

Főarudánk Osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körut 46/a. I. fiók: Váci-körut 4/a.

II. fiók: Múzeum-körut 11/a. III. fiók: Erzsébet-körut 54/a.

Rendelőlevél levágandó! TÖRÖK A. és TÁRSA bankháza Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos ter-
vezettel együtt küldeni.

Az összeget — korona összegben { utánvételezni kérem
postautalvánnyal küldöm { A nem tetsző töröndő!
melléklek bankjegyekben (bélyegekből).

PONTOS
CZÍM: